

شاعران نمایه

اشاره

سعی بر این بود که این نمایه آینه‌ای باشد برای تمام سخن‌سرایان زن و تلاش شد هیچ شاه‌خوشه‌ای زیر پلال نماند و خیزی باشد تا به نهایت رسیدن. هرچند با کمی وکاستی منابع روبرو بودیم و خیلی از فرهیختگان به خاطر مشاغل بسیار، کمتر توانستند کمک‌مان کنند و جوابگو باشند، با آن هم اگر به مقصد نرسیده باشیم به مقصود نزدیک شده‌ایم. البته در جمع‌آوری نمایه فرهیختگانی که ما را یاری رساندند خانه‌شان آباد و دوستان و یارانی که وقت نداشتند و نرسیدند جواب بدهند، عمرشان طولانی باد. نمایه هیچ‌گاه کامل نیست و از کسانی که باقی مانده‌اند پیشاپیش معذرت می‌خواهیم. به جاست که از همه دوستانی که ما را در تهیه این نمایه یاری رسانده‌اند تشکر کنیم، خصوصاً از وسیم امیری، افسانه واحدیار، حبیب همدرد، تهماسبی خراسانی، عادلہ آذین، عصمت الطاف و نجیب الله پویا.

تهیه‌کننده: حسین ارزگانی

افسانه واحديار

افسانه واحديار فرزند عبدالواحد در سال ۱۳۶۸ هـ.ش. در شهر هرات متولد شد. مکتب را در لیسهٔ محجوبه هروی شروع کرد. با آغاز دورهٔ طالبان همراه خانواده‌اش به ایران مهاجر شد و مکتب را در ایران به پایان برد. سال ۱۳۸۴ هـ.ش. به افغانستان بازگشت و وارد دانشکدهٔ ادبیات دانشگاه هرات شد. در نوجوانی و جوانی به شعر علاقه‌مند شد و جدی گرفت و در کنار شعر، داستان هم نوشت که به چاپ نرساند. در دوران دانشگاه با انجمن ادبی هرات آشنا شد. سال ۱۳۸۶ هـ.ش. به شکل جدی در انجمن ادبی هرات شرکت کرد و در آغاز گرایش به داستان داشت، اما به دلیل نبود شرایط مساعد برای رشد داستان، به شعر روی آورد و در زمینهٔ نقد ادبی نیز فعالیت کرد و مقاله نوشت. آثار وی در مطبوعات مختلف هرات به چاپ رسیده‌اند و هم‌چنین دو مجموعهٔ شعر به نام‌های «مانند عشق در دقایق ممنوعه»، هرات، ۱۳۸۹ هـ.ش و «مرگ سرزده سر می‌زند» هرات، ۱۳۹۸ هـ.ش. به چاپ رسیده‌اند. وی مدیرمسئولی نشریهٔ «تاساغری باقی‌ست» را نیز در کارنامه‌اش دارد. هم‌چنین جلسهٔ نقد و خوانش داستان را در انجمن ادبی پایه‌گذاری کرد و سال ۱۳۸۹ هـ.ش. مقام دوم نقد ادبی را از جشنوارهٔ «ماورا» کسب کرد. وی سال ۱۳۹۱ هـ.ش. ازدواج کرد و فعلاً مشغول تدریس در دانشگاه است. (افسانه واحديار، ارتباط شخصی، ۲۲ دلو ۱۳۹۸ هـ.ش).

امجد رضایی

در هرات به دنیا آمد و سال ۱۳۴۳ هـ.ش. دانشگاه را به پایان برد. مدتی در لیسهٔ مهری دبیری کرد و بعد در رشتهٔ روان‌شناسی فوق لیسانس گرفت. وی در سال‌های جنگ و نابسامانی کشور را ترک کرده به کانادا پناهنده شد و در دیار غربت به ابدیت پیوست. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۹۴).

انوشه عارف

سال ۱۳۷۰ هـ.ش. در شهر فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. از لیسهٔ شورابک فیض‌آباد فارغ شد و تحصیلات عالی را در یکی از دانشگاه‌های خصوصی کابل ادامه داد. وی از صنف ششم به شعر روی آورد و شعرهایش در بعضی از مجموعه‌ها و مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۱۷).

آتونی

از هرات بود و زوجهٔ ملابقایی مصاحب امیر علی شیر نوایی. بعد از انقراض سلسلهٔ تیموریان هرات به دربار عبدالله خان اوزبیک به سر می‌برد. والہ داغستانی در «ریاض الشعراء» اوراندم عبدالله خان معرفی کرده است. آتونی طبع شوخ داشت و باشوهرش مشاعره می‌کرد. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۷۰).

آصفه صبا

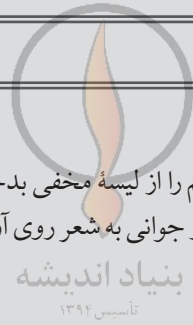
سال ۱۳۳۷ ه.ش. در جرم بدخشان متولد شد. از لیسه مخفی بدخشی و سوریای کابل دیپلم گرفت و وارد دارالمعلمین سید جمال‌الدین افغانی شد. شعرهای وی در بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۵۹).

آغا بیگم (آقایی)

در اوایل قرن دهم در شمال افغانستان زندگی می‌کرد. پدر او مهتر قرائی نام داشت و مهتر رکاب‌خانه خاص محمد خان ترکمان (شیبانی) بود. گویند شعر را به نیکویی می‌سرود و «آقایی» تخلص می‌کرد. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۶۸).

آفاق جلایر (بیگی هروی)

آفاق جلایر دختر امیرعلی جلایر بود و در قرن نهم در عهد سلطان حسین بایقرا در هرات حیات داشت. آفاق با درویش‌علی برادر امیر علی شیر نوایی ازدواج کرد و شوهرش چندی حاکم بلخ بود. این زن ثروت زیادی داشت و از حسن نظری که با شعرا داشت، برای اکثر آن‌ها معاش و جیره مقرر کرده بود. خودش نیز شعر می‌سرود و شاعر خوبی بود. تذکره‌ها به نام‌های مختلفی از او یاد می‌کنند. بعضی به نام «آقا بیگه» یا «آقا بیگم هروی» و بعضی به تخلص بیگی از او ذکر کرده‌اند. «مجالس النفاثس» علی شیر نوایی از او به نام آفاق جلایر ذکر کرده است و شاید «آقا بیگم» و «آقا بیگ» لقبی بوده که بر او از باب احترام گذاشته بودند. (انصاری، ۱۳۹۸: ۲۸۲؛ میرشاهی، ۱۳۸۳: ۶۸، رحمانی، ۱۳۹۴: ۶۰).

آمنه سحر

سال ۱۳۵۸ ه.ش. در فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. دیپلم را از لیسه مخفی بدخشی گرفت. سال ۱۳۷۴ ه.ش. وارد دانشگاه کابل شد، اما بنا بر ناپسامانی کشور نتوانست دانشگاه را تمام کند. وی در جوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۹۳).

بنیاد اندیشه
تأسیس ۱۳۹۲

آمنه فدوی

سال ۱۲۷۶ ه.ق. در کابل متولد شد. پدرش نورمحمد خان در دوره سلطنت عبدالرحمان خان نایب‌الحکومه قندهار بود و به تعلیم و تربیت فرزندان خود توجه خاص داشت. وی در جوانی به شعر علاقه پیدا کرد. فدوی دوبار ازدواج کرد و سال ۱۳۰۳ یا ۱۳۰۴ بدرود حیات گفت. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۴۷، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۵۶).

انجیلا پگاهی

سال ۱۳۴۳ ه. ش. در شهر کابل به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در لیسه آریانا در سال ۱۳۶۰ ه. ش. به پایان برد و سپس وارد انستیتوت پولی تخنیک شد.

پگاهی، از سال ۱۳۶۰ ه. ش. مشغول همکاری با مطبوعات افغانستان شد. سال ۱۳۶۱ ه. ش. به عنوان خبرنگار جریده درفش جوانان، ارگان نشراتی سازمان جوانان مشغول به کار شد. بین سال‌های ۱۳۶۲-۱۳۶۵ ه. ش.

کارمند شهرداری کابل و عضو هیأت تحریریه جریده «پامیر»، ارگان نشراتی آن بود.

وی نخستین تجربه‌های شعری خود را در سن ۱۶-۱۷ سالگی آغاز کرد و سروده‌هایش به صورت پراکنده در نشریه‌های درون مرزی و برون مرزی به چاپ رسیده‌اند. او اکنون با خانواده‌اش در شهر فرانکفورت کشور آلمان به سر می‌برد (<https://www.facebook.com/Afghanwomenofprominence>).

انجیلا ناصری

سال ۱۳۷۵ ه. ش. در تهران متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در تهران به پایان برد و برای ادامه تحصیل به وطن باز گشت. دوره لیسانس را در یکی از دانشگاه‌های خصوصی کابل در رشته حقوق و علوم سیاسی به پایان رساند. وی مدتی است که به شعر و فعالیت‌های فرهنگی روی آورده است و در زمینه ورزش نیز فعالیت دارد. از او مجموعه شعر «تمنای باران» در سال ۱۳۹۸ ه. ش. در کابل منتشر شد. (ناصری، ۱۳۹۸: ۹).

باران سجادی

در اصل از ولایت غور افغانستان است و در شهر مشهد ایران زاده شده است. پدر و مادر وی در زمان شروع جنگ‌های داخلی به کشور ایران مهاجر شدند. او دوره مکتب و دانشگاه را در ایران به پایان برد و سرانجام راهی امریکا شد. اکنون در کشور کانادا زندگی می‌کند. از وی مجموعه‌های «سنگباران» در سال ۱۳۹۲ توسط انتشارات تاک و «پریود» در سال ۱۳۹۴ توسط انتشارات امیری در کابل منتشر شده‌اند.

بیوجان

حلیمه معروف به بیوجان سال ۱۲۸۰ یا ۱۲۸۲ ه. ش. در باران کابل متولد شد. پدرش میر عتیق‌الله خان از اولاد میرواعظ و مادرش دختر امیر دوست محمد خان بود. علوم متداوله را نزد پدر آموخت و در جوانی به سرودن شعر آغاز کرد. با عبدالرحمان خان ازدواج کرد و در سال ۱۳۰۴ ه. ش. از دنیا رفت. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۴۸).

بلقیس پرنیان

زمستان سال ۱۳۳۸ هـ.خ. در ولایت هرات چشم به جهان گشود. دورهٔ مکتب را در لیسهٔ جلالی هرات به اتمام رساند. سپس ادبیات دری را در تربیهٔ معلم هرات خواند. سال ۱۳۶۴ اول به کشور ایران رفت و بعد به کشور آلمان پناهنده شد. او از دوران مکتب به شعر علاقه‌مند شد. «آب و آینه» مجموعه شعری وی است که سال ۱۳۷۷ در آلمان منتشر شد (پرنیان، ارتباط شخصی، ۱۴ حمل ۱۳۹۹).

بلقیس عمر

سال ۱۳۴۶ هـ.ش. در کابل به دنیا آمد. آموزش‌های ابتدایی و لیسه را در کابل خواند و دانشگاه را در رشتهٔ جراحی به پایان برد. سال ۱۳۷۱ هـ.ش. افغانستان را ترک کرد و سال ۱۳۷۸ هـ.ش. به استرالیا پناهنده شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۴۸، <http://hindukosh.com>).

بنفشه بهار

در سال ۱۳۶۵ هـ.ش. در شهر غزنی متولد شد. پدرش محمد اکبر سنا شاعر و نویسنده است. سال ۱۳۸۳ هـ.ش. آموزش ابتدایی را در مکتب رابعهٔ بلخی به پایان برد. سال ۱۳۸۹ هـ.ش. لیسانس را از دانشگاه تعلیم و تربیهٔ کابل در رشتهٔ زبان و ادبیات انگلیسی گرفت. سال ۱۳۹۷ هـ.ش. فوق لیسانس را در رشتهٔ ژورنالیسم و ارتباطات عامه در هندوستان به پایان رساند و اکنون مشغول تدریس زبان انگلیسی است. وی از سال ۱۳۹۷ بدین سو شعر می‌گوید و شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند (بهار، ارتباط شخصی، حوت ۱۳۹۸).

بهار سعید

بهار سعید در سال ۱۳۳۵ هـ.ش. در شهر کابل متولد شد. آموزش ابتدایی را در لیسهٔ رابعه بلخی به پایان برد. لیسانس را از دانشکدهٔ ادبیات دانشگاه کابل و فوق لیسانس را در رشتهٔ ادبیات فارسی از دانشگاه تهران به دست آورد. به خاطر نابسامانی سیاسی کشور را ترک کرد و به امریکا پناهنده شد. وی از کودکی به شعر علاقه داشت و مجموعه‌های شعری اش به نام‌های «شکوفهٔ بهار» (۱۳۷۳ هـ.ش)، «چادر» (۱۳۸۴ هـ.ش)، «از دور تارسیدن» (۱۳۹۵ هـ.ش) و... تاکنون به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۰۸، و بسایت شهرگان، دیده‌شده: ۱۳۹۸).

بی بی سنگی

مریمه یا بی بی سنگی، سال ۱۲۵۳ هـ.ق. در کوچهٔ جواهری‌های کابل متولد شد. پدر او خوجه سنگی محمد نام داشت و به بابه سنگی مشهور بود. مریمه نزد آخوند غلام رسول به تحصیل علوم متداوله پرداخت و به ادبیات و مخصوصاً به شعر علاقه پیدا کرد و از جوانی به سرودن شعر آغاز کرد. وی در اشعارش «بی خود»، «شور» و «سیفی» تخلص کرده است و با این که شعرهای زیادی سروده است، دیوانی از وی در دست نیست. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۱۷، رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۳۷).

بی بی

بی بی تخلص خواهر شیخ عبدالله دیوانه است. نامش در تذکره الخواتین و خیرات حسان ذکر شده است، ولی شعری که به او نسبت می دهند، در تذکره های دیگر به نام بیدلی خانم شیخ عبدالله دیوانه آورده شده است. در تذکره مجالس النفاثین امیر علی شیر نوایی از بی بی ذکری نیست. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۵۹).

بیدلی

در هرات می زیست و همسر شیخ عبدالله دیوانه بود. پسر او شیخ زاده انصاری نام داشت و نیز شعر می سرود. این شاعر در قرن نهم در عصر تیموریان زندگی می کرد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۵۴، رحمانی، ۱۳۸۳: ۵۹).

پروین پژواک

به نماینده داستان نویسان مراجعه کنید.

پری بدخشی

در قرن چهاردهم زندگی می کرد. از تاریخ تولد و وفات وی معلومات دقیق در دست نیست، فقط در منابع مختلف از وی یاد شده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۴۷، صدیقی لعل زاد، ۱۳۹۲: ۷۸).

بنیاد اندیشه
تأسیس ۱۳۹۲

تانیا عاکفی

سال ۱۳۵۹ ه.ش. در کابل متولد شد. آموزش ابتدایی را در کابل به پایان برد و سپس راهی دیار غرب شد و در هلند اقامت گزید و در آنجا مراحل ابتدایی آموزش را کامل کرد. دو سال و اندی پزشکی خواند و بعد رشته «اوپتیک» و در ادامه رشته «اپتومیری» را به پایان رساند و در همان رشته مشغول به کار شد. چون خانواده اش اهل کتاب و فرهنگ بود، از کودکی با ادبیات آشنا شد، ولی در دورانی که در مقاطع مناسب تحصیلی رسید، شعر را جدی دنبال کرد و یک مجموعه شعر به نام «خراسان زاده nl زمینم» از وی به چاپ رسیده است (<https://www.facebook.com/Afghanwomenofprominence>).

تکتم حسینی

سال ۱۳۶۶ در تهران زاده شد و اکنون در شهر قم زندگی می‌کند. وی از سال ۱۳۸۹ بدین سو شعر می‌سراید. مجموعه شعرهای «دوشنبه‌های کوهی» سال ۱۳۹۴، تهران، سوره مهر و «نارنج مویه‌ها»، سال ۱۳۹۵، انتشارات فصل پنجم، از وی به نشر رسیده‌اند. او در جشنواره‌های زیادی مقام آورده است و از جمله جایزه قیصر امین‌پور را در کارنامه ادبی خود دارد (<https://www.sooremehr.ir>).

تمنا مهرزاد

سال ۱۳۷۶ ه.ش. در شهر هرات متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد و اکنون (۱۳۹۸ ه.ش) فارغ‌التحصیل از دانشکده تعلیم و تربیه هرات، دیپارتمنت زبان و ادبیات دری است. از سال ۱۳۹۳. به این سو به شعر روی آورده است و عضو انجمن ادبی هرات است. شعرهایش در مطبوعات مختلف کشور به چاپ رسیده‌اند و در سال ۱۳۹۳. در جشنواره شعر زن و مهاجرت در شهر هرات، مقام اول را کسب کرد. (تمنا مهرزاد، ارتباط شخصی، ۲۲ دلو ۱۳۹۸).

ثریا حسینی

سال ۱۳۶۱ ه.ش. در کابل متولد شد. در کودکی همراه خانواده‌اش به ایران مهاجرت کرد. نیمه‌های دهه هشتاد با حلقه‌های فرهنگی و جلسه نقد و بررسی شعر و داستان مؤسسه فرهنگی در دری آشنا شد و در جلسه‌ها شرکت کرد. وی بیشتر شعر نو کار می‌کند و هنوز از وی دفتر شعری به چاپ نرسیده است (حسینی، ارتباط شخصی، ۱۳۹۸).

ثریا واحدی

سال ۱۳۴۳ ه.ش. در شهر کابل به دنیا آمد. آموزش خود را در مؤسسه عالی تربیه معلم به پایان برد و معلم ادبیات لیسه استقلال شد. عضو انجمن نویسندگان افغانستان شد و در بخش‌های مختلفش کار کرد. وی سه بار موفق به دریافت جایزه ادبی شد و از جمله جایزه ادبی حکیم ناصر خسرو را در سال ۱۳۶۸ ه.ش. گرفت. واحدی در دهه‌های اخیر به کشور هلند پناهنده شد. از وی چند مجموعه شعر به نام‌های «میلاد باران» (۱۳۶۷)؛ «حدیث شب» (۱۳۷۴) در امریکا؛ «در چهارراه واژه توقف کن» (۱۳۷۹) و «از برگ‌های سوخته تقویم» در پیشاور پاکستان به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۲۴، <http://www.ariaye.com>).

جانان بیگم

پدرش عبدالرحیم خان پسر بیرم خان بود و چندی سمت حکومت قندهار را داشت. جانان بیگم از جمله زنان فاضل و دانشمند زمان خود بود و صورت زیبا داشت. جهانگیر شهرت جمال صوری و معنوی وی را شنید و خواست با وی ازدواج کند، ولی چون جانان بیگم دشمن سلسله مغول بود، درخواست او را رد کرد و دندان‌های خود را کشیده و زلف خود را بریده با جمله ذیل به جهانگیر فرستاد: «چیزهایی که جهان‌پناه دوست دارد، به حضور تقدیم است.» جانان بیگم هم تفسیر قرآن می‌کرد و هم شعر می‌گفت و در سنه ۱۰۷۰ ه.ق. بدرود حیات گفت. (رحمانی، ۱۳۸۳: ۸۶).

جهان افروز افروز

فرزند عبدالغنی، زاده سال ۱۳۵۷ هـ. ش. در ولسوالی کرخ ولایت هرات است. از نه سالگی سرایش را شروع کرد و داستان نویسی را از سال ۱۳۹۴. دوران ابتدایی را نزد پدر و مادرش آموخت و سالها از تعلیم و تحصیل باز ماند. پس از سقوط حکومت طالبان، در سال ۱۳۸۶ هـ. ش. شامل صنف ششم مکتب شد و تا صنف یازدهم در لیسه سواد حیاتی خواند و در سال ۱۳۹۰ از لیسه شبانه فارغ شد. سال ۱۳۹۱ شامل تربیه معلم هرات شد و در سال ۱۳۹۲ در رشته ادبیات دری از این تربیه معلم فارغ التحصیل شد. از وی مجموعه شعر «سرزمین دردها» و مجموعه داستان «از هر درد فریادی» از سوی انتشارات احراری در سال ۱۳۹۶ در هرات چاپ شده‌اند و یک مجموعه شعر و یک مجموعه داستان کوتاه روی دست دارد. (جهان افروز، ارتباط شخصی، حوت ۱۳۹۸).

حاذقه

نام اصلی حاذقه «کشور» و پدرش محمد عثمان فرزند رستم فرزند شیر محمد است و سال ۱۳۴۰ هـ. ق. در هرات به دنیا آمد. در کودکی و نوجوانی در مدارس هرات و زیر نظر پدرش با ادبیات، زبان عربی و انگلیسی آشنا شد. وی با زبان فارسی و پشتو مقاله می‌نوشت و آثارش در روزنامه «اتفاق اسلام» و «هرات» به چاپ می‌رسیدند. وی در هرات وفات کرد و تاریخ دقیقش در دست نیست. از وی تألیفاتی به نام «حیات سوزان»، «همکاری ملت» و مجموعه شعری شامل دوازده هزار بیت باقی مانده‌اند. (عطا، ۱۳۶۵: ۱۲۲، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۵۲).

حمیده میرزاد

سال ۱۳۵۵ هـ. ش. در هرات متولد شد. در کودکی خانواده‌اش به ایران مهاجرت کرد و در مشهد اقامت گزید. آموزش ابتدایی و متوسطه را در مشهد به پایان برد و هم‌زمان با تحصیل در رشته ادبیات فارسی، در مدارس خودگردان مهاجران به آموزگاری مشغول شد. سال ۱۳۷۵ هـ. ش. به شعر روی آورد و در همان سالها شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیدند و مقام اول شعر استانی را به دست آورد. سال ۱۳۷۹ شعرش در کتاب «شعر زنان افغانستان» به چاپ رسید. وی مدت ده سال شعر را کنار گذاشت و در سال ۱۳۹۲ هـ. ش. از طریق دنیای مجازی فعالیتش را آغاز کرد و با جدیت به شعر پرداخت و تا کنون دو مجموعه شعر از وی به چاپ رسیده‌اند که عبارتند از: «می‌خواهم ایستاده بمیرم» سال ۱۳۹۳ هـ. ش. و «قطره‌ای مانده در دریا شدنم» سال ۱۳۹۵ هـ. ش. مجموعه شعر دومش در سال ۱۳۹۶ هـ. ش. به عنوان کتاب سال برنده «کلک زرین» شد. وی داستان نیز می‌نویسد و در سال ۱۳۹۶ هـ. ش. اولین داستانش به نام «نیمه» تاریخ یک رؤیا» از طریق نشر نیش منتشر شد. سال ۱۳۹۸ هـ. ش. برگزیده‌ای از سروده‌های برات‌علی فدایی هروی نیز به کوشش وی به چاپ رسیده است. میرزاد فعلاً در کشور ناروی زندگی می‌کند و مشغول کارهای فرهنگی، رسانه‌ای و تحصیل است. (میرزاد، ارتباط شخصی، ۴ حوت ۱۳۹۸، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۰۱).

حمیرا روحی

حمیرا فرزند محمدحسین سال ۱۳۲۸ هـ. ش. در شهر مزارشرف به دنیا آمد. مکتب را در زادگاهش به پایان برد و در رشته ادبیات فارسی از دارالمعلمین عالی بلخ فارغ شد. پس از آن به آموزگاری در مکتبها و لیسه‌ها پرداخت و مدتی نیز رئیس انجمن خواهران حزب وحدت اسلامی افغانستان در ولایت بلخ بود. وی با نشریه‌های «کوثر» و «توحید» همکاری داشت و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. هم‌چنین از او مجموعه «صبح امید» سال ۱۳۷۵ هـ. ش. چاپ شده است. (خلیق، ۱۳۸۷: ۴۹۲).

حمیرا نکھت دستگیرزاده

سال ۱۳۳۹ هـ. ش. در هرات به دنیا آمد. تعلیمات ابتدایی را از پدر و مادر خود فرا گرفت و دوره متوسطه و لیسه را در لیسه زرغونه کابل به پایان برد. در دانشگاه کابل حقوق و علوم سیاسی خواند. در برنامه ادبیات و هنر رادیو افغانستان و اتحادیه نویسندگان افغانستان کار کرد و با مجله «ژوندون» و «آواز» نیز همکاری داشت. دکترای خود را از دانشگاه صوفیه بلغارستان در رشته ادبیات گرفت. وی از کودکی به شعر علاقه داشت و در نوجوانی و جوانی جدی گرفت. در سال‌های نابسامانی سیاسی کشور را ترک کرده به هلند پناهنده شد. آثار چاپ شده وی عبارتند از: «شط آبی رهایی»، ۱۳۶۹؛ «غزل غریب غربت»، ۲۰۰۳ م؛ «به دور آتش و دریغ»، ۲۰۰۹ م؛ «هیچ نتوان گفت در پنجاه سال»، ۲۰۱۱ م؛ «آفتاب آواره»، ۲۰۱۱ م؛ «تلخ در آتش»، «از سپیده لبریز»، «از پوست تا پوستر»، «کوچه‌های روشن ماه»، «از ریشه‌های همیشه»، سال ۲۰۱۷ م، «الفبای سلطه»، سال ۱۳۹۸؛ «پرواره‌های پندار»، سال ۱۳۹۳؛ «مفصل دروغ و دعا»، سال ۱۳۹۴ و «هجای دردناک دره‌ها»، سال ۲۰۱۷ م (عطا، ۱۳۶۵: ۲۳۶، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۱۶، <https://news.gooya.com>).

حمیرا واصفی

سال ۱۳۵۲ هـ. ش. در کشم ولایت بدخشان به دنیا آمد. دوران لیسه را در کابل به پایان برد و از دارالمعلمین کشم سند فراغت گرفت. وی از نوجوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در مجموعه «دختران چشم‌نقره‌ای» به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۶۳).

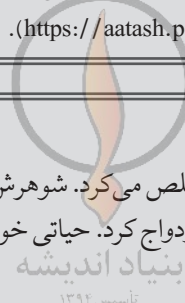

حنیفه فریور روستایی

سال ۱۳۳۴ هـ. ش. در هرات متولد شد. مؤسسه عالی تربیه معلم را به پایان برد و مدتی معلمی کرد. سال ۱۳۶۰ هـ. ش. زمان اشغال روس‌ها به همراه خانواده کشور را ترک کرد و بعد از مدت هفت سال مهاجرت در ایران و هندوستان، راهی کانادا شد. وی با مجله ادبی هرات و روزنامه «اتفاق اسلام» همکاری قلمی داشت. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۶۴، <https://aatash.persianblog.ir>).

حیاتی

اهل هرات بود و نام اصلی اش بی بی جان است و حیاتی تخلص می‌کرد. شوهرش شخصی به نام نورعلی شاه بود و قواعد شعری را از شوهرش آموخت. بعد از وفات نورعلی شاه با ملا محمد خراسانی ازدواج کرد. حیاتی خوب شعر می‌گفت و کلیاتی از وی باقی مانده است. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۵۷، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۸۰).

خالده تحسین

خالده تحسین سال ۱۳۴۹ هـ. ش. در کابل متولد شد. آموزش ابتدایی را در لیسه مریم به پایان برد و از دانشکده ادبیات دانشگاه کابل لیسانس گرفت. در زمان حکومت طالبان مدتی در پاکستان مهاجرت کرد. او در سال‌های پسین سرایش شعر را در قالب غزل آغاز کرد و اکنون نمونه‌های خوب نیمایی و سپید نیز دارد. وی همسر مرحوم محب بارش، شاعر و استاد دانشکده ادبیات دری دانشگاه کابل است و مدیرمسئولی مجله «سپیده» را به عهده داشت. از وی مجموعه‌های شعری «ابر کوچک غزل»، «آغاز همان قصه»، «بن بست شکست»، «دو هزار سال بعد شاید»، «سرود رابعه» و «کنگینه و آه» منتشر شده‌اند (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۴۴، Afghanistan's Women of Prominence).

خالده فروغ

سال ۱۳۵۱ هـ.ش. در شهر کابل متولد شد. مکتب را در لیسهٔ مریم خواند و راهی دانشگاه کابل شد و از دانشکدهٔ زبان و ادبیات دانشگاه کابل سند فراغت به دست آورد. در ادارهٔ هنر و ادبیات رادیو افغانستان شامل کار شد و از سال ۱۳۷۳ هـ.ش. مسئول بخش‌های ادبی در آن اداره مقرر شد. پس از سقوط کابل به دست طالبان به پاکستان رفت و مجلهٔ «صدف» را مدیریت کرد و شعر را به شکل جدی پی گرفت. بعد از فروپاشی طالبان دوباره به کابل برگشت و در دانشکدهٔ زبان و ادبیات دری دانشگاه کابل مشغول تدریس شد و مدتی برنامه ادبی «کاخ بلند» را در تلویزیون طلوع اجرا کرده.

آثار چاپ‌شدهٔ وی عبارتند از: «قیام میترا» سال ۱۳۷۳، «پنجره‌ای بر فصل صاعقه» سال ۱۳۸۸؛ «سرنوشت دست‌های نسل فانوس» سال ۱۳۷۹؛ «عبور از قرن قابیل» سال ۱۳۷۹؛ «در خیابان‌های خواب و خاطره» سال ۱۳۸۰؛ «همیشه پنج عصر» سال ۱۳۸۶؛ «زنی که زندگی پس‌انداز می‌کند» (رمان)؛ «پایان‌ناپذیری ست گورستان» سال ۱۳۸۸؛ «فردای من اتفاق می‌افتد در دیروز» سال ۱۳۹۱؛ «قیام میترا و چند رویای دیگر» سال ۱۳۹۱؛ «کوچه‌های خالی دنیا» سال ۱۳۸۸؛ «گفتم که یابم جلد جلد خویش» (گزینۀ شعر به خط سیریلیک)؛ «مریم، مقدس بودنت یک جو نمی‌ارزد» سال ۱۳۹۶ و «راه ناکجا» (رمان) سال ۱۳۹۸. (فروغ، ارتباط شخصی، ۱۱/۱۲/۱۳۹۸، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۵۷).

خالده نیازی (لهیب)

خالده لهیب نیازی در سال ۱۳۴۴ هـ.ش. در شهر کابل متولد شد. آموزش متوسطه را در مکتب ملالی به پایان برد. وی از دانشکدهٔ حقوق و علوم سیاسی دانشگاه کابل فارغ شده است. در سال ۱۳۶۴ هـ.ش. کشورش را ترک گفت و در آلمان پناهنده شد. سال ۱۳۶۰ هـ.ش. به سرایش شعر آغاز کرد و مجموعه شعرش به نام «خاک، خرمن، خاکستر» سال ۱۳۷۶ هـ.ش. به چاپ رسیده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۸۷، <http://www.ariaye.com>).

خجسته الهام

سال ۱۳۶۶ هـ.ش. در شهر فیض‌آباد ولایت بدخشان به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. سال ۱۳۸۹ هـ.ش. از دانشکدهٔ علوم اجتماعی دانشگاه کابل لیسانس گرفت. وی از نوجوانی به شعر روی آورد. از وی مجموعه شعرهای «دست‌هایم را امانت نمی‌دهم» و «عصیان مقدس» به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۴۵).

خجسته تمنا

سال ۱۳۶۸ هـ.ش. در شهر فیض‌آباد ولایت بدخشان به دنیا آمد. مکتب را در زادگاهش به پایان برد. سال ۱۳۸۵ هـ.ش. وارد دانشگاه کابل شد و از دانشکدهٔ اداره و پالیسی سند فراغت گرفت. وی از کودکی به شعر علاقه داشت و در جوانی جدی گرفت. شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها و مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۳۳).

خدیجه حیدری

سال ۱۳۵۳ هـ.ش. در شهر مزارشریف متولد شد. دوره ابتدایی را در مکتب عایشه افغان و لیسسه را در مکتب سلطان رضیه به پایان برد. لیسانس را از دانشگاه بلخ گرفت و به آموزگاری و کارهای رسانه‌ای پرداخت. وی با رویکرد کلاسیک شعر می‌گوید و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (خلیق، ۱۳۸۷: ۶۰۲).

خدیجه کاظمی

سال ۱۳۶۳ هـ.ش. در مشهد به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان‌جا به پایان برد. اواخر دهه هشتاد به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات مهاجران و بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. وی چند سالی است که ازدواج کرده و در تهران زندگی می‌کند.

خورشید عطایی

سال ۱۳۲۶ هـ.ش. در پاکستان متولد شد. در سه سالگی به همراه خانواده به کابل آمد و آموزش را در کابل تمام کرد و مدتی آموزگاری کرد. از شوروی در رشته فیزیولوژی لیسانس گرفت و پس به افغانستان برگشت. در اغتشاشات سیاسی سال ۱۳۵۷ هـ.ش. کابل را ترک کرد و به پاکستان، هندوستان و در آخر به کانادا کوچید و پناهنده شد. به زبان فارسی و پشتو شعر می‌گوید و مجموعه شعرهایش به نام «دود دل» سال ۱۳۷۸ و «خیالی سفر» از وی به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۴۶، <https://www.kabulpress.org>).

دارای دخت

به عقیده شرق‌شناسان، اولین شعر فارسی متعلق به دارای دخت است که در سال ۶۵۴ م. از پایتخت تخارستان و شاهان یفتلی، در حمله اعراب به دست عساکر اسلامی افتاد. دارای دخت به همراه شوهرش به ژاپن پناهنده شد و اقامت گزید. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۷۷).

دلشاد خاتون

دلشاد دختر امیرعلی جلایر از شعرای قرن نهم است که در هرات می‌زیست. احتمالاً خواهر امیرحسین جلایر است که شاعر بوده و همین‌طور خواهر آفاق جلایر است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۸۴).

ذاکره حسینی

سال ۱۳۶۱ هـ.ش. در کابل متولد شد. در کودکی به همراه خانواده به مشهد مهاجرت کرد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در ایران به پایان برد. در دهه هشتاد با حلقه فرهنگ‌ی مهاجران، مؤسسه فرهنگی در دري آشنا شد و به شعر روی آورد. شعرهایش در مطبوعات مهاجرین به چاپ رسیده‌اند.

رابعه اثير

سال ۱۲۹۲ هـ.ش. در لودهیانه هندوستان دیده به جهان گشود. شش ماهه بود که پدرش محمدعظیم را از دست داد. مادرش راضیه بعد از فوت شوهرش به وطن اصلی اش افغانستان برگشت. وی زن فاضل و دانشور بود و برای تعلیم رابعه می کوشید. رابعه تحصیلات مقدماتی و شعر را پیش مادرش آموخت. وی به سعدی، صائب، نظامی، حافظ علاقه داشت و بعدها مجذوب بیدل دهلوی شد. رابعه سال ۱۳۱۶ هـ.ش. در بیست و چهار سالگی در کراچی چشم از جهان فرو بست.

اشعار رابعه توسط شوهرش امیر محمد اثير جمع آوری شد و در سال ۱۳۶۴ هـ.ش. به نام «داغ لاله» در کابل به چاپ رسید. (عطا، ۱۳۶۵: ۱۱۶، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۷).

رابعه بلخی

رابعه بلخی فرزند کعب قُرداری، شاعر پارسی گوی، در نیمه اول قرن چهارم هجری می زیست. پدرش کعب قُرداری، از عرب های کوچیده به خراسان بود و در زمان پادشاهی سامانیان، فرمانروای بلخ، سیستان، قندهار و بُست بود. از تاریخ ولادت و مرگ رابعه اطلاعات دقیق در دست نیست. رابعه در اثر توجه پدر از تعلیم و معلومات خوبی برخوردار شد و چون قریحه شعری داشت شروع کرد به سرودن شعر.

بعد از فوت کعب حارث پسرش به حکومت رسید. رابعه حمایت پدرش را از دست داد و آه و فغانش بیشتر شد. رابعه دلباخته «بکتاش» غلام برادرش بود. عشق و پنهان کاری رابعه بر سوز و شور اشعارش افزوده و آن را به پایه تکامل رساند. رابعه شعر می گفت و پنهانی به بکتاش می فرستاد.

عاقبت یکی از غلامان حارث صندوقچه بکتاش را دزدید و به اشعار پرسوز رابعه دست یافت و به خاطر گرفتن پاداش به حارث داد. حارث با این که می دانست عشق رابعه پاک است، ولی باز هم برآشفتم و حکم به قتل رابعه داد. بدین ترتیب شاعر پارسی گوی در اوج جوانی به جانش را از دست داد. (عطا، ۱۳۶۵: ۱، رحمانی، ۱۳۹۳: ۲۶، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۵۲).

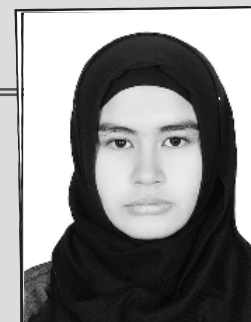
راحله یار

راحله یار در سال ۱۳۳۹ هـ.ش. در کابل چشم به جهان گشود. آموزش ابتدایی را در تالقان و دوره لیسه را در کابل گذراند و دانشگاه را در رشته ادبیات در کابل به پایان برد. در سال های نابسامانی کشور، مهاجرت کرد و به آلمان پناهنده شد. وی از نوجوانی شعر می گفت و مجموعه های او به نام های «جوانه های سرود» سال ۱۳۷۰، «دریا چرا از گریه ما دم نمی زند» و «از تلخی ترانه» به چاپ رسیده اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۶۰، <http://www.ariaye.com>، آندیشه)

راضیه حیدری

سال ۱۳۷۵ هـ.ش. در شهر مزارشریف به دنیا آمد. آموزش ابتدای و لیسه را در زادگاهش به پایان برد و فارغ التحصیل رشته اداره و پالیسی عامه از دانشگاه بلخ است. وی به مدت سه سال است که شعر و داستان کار می کند و آثارش در مطبوعات به چاپ رسیده اند. (حیدری، ارتباط شخصی، ۶ حوت ۱۳۹۸).

رحیمه میرزایی

سال ۱۳۶۰ ه.ش. در مزارشریف متولد شد. یک ساله بود که خانواده‌اش به ایران مهاجرت کرد و در مشهد اقامت گزید. تحصیلات ابتدایی و متوسطه و دانشگاه را در مشهد به پایان برد. وی اواخر دهه هفتاد به سرایش شعر روی آورد، مجموعه شعرش به نام «عکس ماه تو بر دیوارهای شب لیلی ترند» سال ۱۳۸۶ ه.ش. به چاپ رسیده است. وی با علی جعفری از شاعران نسل جدید مهاجرت ازدواج کرد و در مشهد زندگی می‌کند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۰۸، خلیق، ۱۳۸۷: ۶۱۶، رحیمه میرزایی، ارتباط شخصی، زمستان ۱۳۹۸).

رقیه حبیب

در سال ۱۲۹۷ ه.ش. در چهل‌ستون کابل به دنیا آمد. دانشگاه را در رشته علوم اجتماعی به پایان برد و مدتی آموزگاری کرد. وی عضویت تدوین قانون اساسی و وکالت مردم کابل را در کارنامه‌اش دارد. از وی آثاری به نام‌های «گل‌های خودرو» سال ۱۳۲۲؛ «زنان تاجدار» سال ۱۳۳۹، «زمرد» سال ۱۳۳۶، «قله زمان»، «روشنایی»، «کتاب ساحل» و «موج گهر» به چاپ رسیده‌اند. حبیب بعدها کشور را ترک کرده به امریکا پناهنده شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۷۶).

ریحانه آخوندزاده

در سال ۱۳۶۱ ه.ش. در بامیان متولد شد. کودک بود که خانواده‌اش به ایران کوچید. آموزش‌های ابتدایی و متوسطه را در مشهد به پایان برد. اوایل دهه هشتاد به شعر روی آورد و در محافل فرهنگی شرکت کرد. وی شعر سپید کار می‌کند و شعرهایش در مطبوعات مهاجرت و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده است. وی چند سالی است که ازدواج کرده و در فرانسه زندگی می‌کند.

زرغونه عیدی

در سال ۱۳۳۶ ه.ش. در کابل متولد شد. سال ۱۳۵۴ ه.ش. مکتب را در لیسه رابعه بلخی تمام کرد. سال ۱۳۶۱ ه.ش. دانشنامه پزشکی خود را گرفت. از جوانی به شعر گفتن و داستان‌نویسی روی آورد. وی سال ۱۳۶۸ ه.ش. کشور را ترک کرده به آلمان پناهنده شد. او مجموعه شعری به نام «فریاد سکوت» دارد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۳۸، <http://mashal.org/blog>).

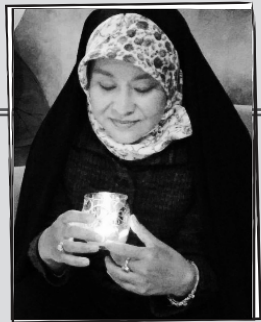
زالله زلال رحمانی

سال ۱۳۶۹ ه.ش. در شهر تالقان مرکز ولایت تخار به دنیا آمد و در کابل بزرگ شد. دوره مکتب را در لیسه ابوالقاسم فردوسی در کابل تمام کرد. لیسانسش را در رشته قابلگی از مؤسسه تحصیلات عالی رازی به دست آورد. او عضو انجمن پریرسکه‌سرایان افغانستان است. «موریانه‌های دهن بسته مرا می‌خوردند» اولین مجموعه شعرش است که در سال ۱۳۹۵ در کابل منتشر شده است (رحمانی ارتباط شخصی، ۱۳ حمل ۱۳۹۹).

زهرا ابراهیمی

سال ۱۳۶۳ ه.خ. در مشهد متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. سال ۱۳۸۴ با حضور در حلقات شعر و داستان در دری فعالیت ادبی را آغاز کرد. مدتی داستان‌نویسی را دنبال کرد و بعد به شعر علاقه‌مند شد. شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. وی اکنون در مشهد زندگی می‌کند (ابراهیمی، ارتباط شخصی، حوت ۱۳۹۸).

زهرا حسین زاده

زهرا حسین‌زاده (جوهر)، سال ۱۳۵۸ در ولسوالی لعل و سرچنگل ولایت غور در قریه «گرم‌آب» متولد شد. یک‌ساله بود که خانواده‌اش به ایران مهاجرت کرد و هنوز در آنجا زندگی می‌کند. در رشته علوم تجربی دیپلم گرفت و تا مقطع کارشناسی ارشد فلسفه و کلام ادامه تحصیل داد. از سال ۷۸ به طور جدی به ادبیات رو آورد. آثار فراوانی از وی در مطبوعات ایران و افغانستان و در کتب مختلف منتشر شده است. از وی دو مجموعه شعر با نام‌های «نامه‌ای از لاله کوهی» و «پلنگ در پرائتر» توسط انتشارات عرفان و مؤسسه فرهنگی در دری به چاپ رسیده است و مجموعه شعر نو آماده چاپ دارد. به تازگی گزیده شعرهای سعادت‌ملوک تابش به نام «خانه بغض کوچکی است» با مقدمه و گزینش ایشان توسط انتشارات تاک به نشر رسیده است. حسین‌زاده در بیشتر قالب‌های شعر طبع آزمایی کرده است، اما در غزل مشهورتر است. وی سال‌های اول فعالیت ادبی خود داستان هم می‌نوشت و در مجموعه «میراث شهرزاد در افغانستان» یک داستان از ایشان به چاپ رسیده است. وی جوایز مختلف ادبی را از آن خود کرده است که به بعضی آن‌ها اشاره می‌شود: جایزه ادبی زمستان و خوبان پارسی‌گو، مقام اول شعر در دومین جشنواره ادبی قند پارسی، مقام سوم شعر در سومین جشنواره ادبی قند پارسی، مقام دوم شعر در چهارمین جشنواره ادبی قند پارسی، مقام اول شعر در پنجمین جشنواره ادبی قند پارسی، مقام اول شعر در جشنواره فرهنگی طوبی در اردیبهشت ۱۳۷۸، مقام اول شعر در جشنواره فرهنگی طوبی در اسفند ۱۳۸۸، رتبه برتر شعر آزاد در چهارمین جشنواره شعر رضوی مشهد در آبان ۱۳۸۵، رتبه برتر شعر آزاد در پنجمین جشنواره شعر رضوی مشهد در آبان ۱۳۸۶، رتبه برتر شعر رضوی در ششمین جشنواره شعر رضوی مشهد در ۱۳۸۷، رتبه برتر شعر رضوی در هفتمین جشنواره شعر رضوی مشهد در ۱۳۸۸، رتبه برتر شعر رضوی در نهمین جشنواره شعر رضوی مشهد در ۱۳۹۰، مقام اول شعر رضوی در نهمین جشنواره شعر رضوی خراسان در ۱۳۹۰، مقام اول شعر در نخستین کنگره سید جمال در دانشگاه بین‌المللی امام خمینی، مقام اول شعر در جشنواره هنر متعالی در ۱۳۸۸، تقدیر شده در هفتمین کنگره شعر و داستان بندرعباس در آذر ۱۳۸۶، تقدیر شده در هفتمین جشنواره شب‌های شهر یور، برنده در جشنواره شعر عاشورایی حوزه در اسفند ۱۳۸۴، مقام دوم شعر در همایش دانشجویی ادبیات عاشورایی در ۱۳۹۰، مقام دوم داستان در چهارمین جشنواره نشریات تجربی در پاییز ۱۳۸۳، برگزیده در شب شعر کوثر در تیرماه ۱۳۸۷، مقام دوم شعر در مسابقات بزرگ شمیم رحمت و... (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۸۲، حسین‌زاده، ارتباط شخصی، ۲ دلو ۱۳۹۸).

زهرا رسولی

سال ۱۳۵۳ ه.ش. در هرات متولد شد. از جمله شاعران مقاومت افغانستان است. شعر را در فضای مهاجرت ایران شروع کرد و نمونه شعرش در کتاب «صبح در زنجیر» به چاپ رسیده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۹۶).

زهرا محمودی

سال ۱۳۵۸ ه.ش. در مشهد ایران به دنیا آمد. تحصیلاتش را همان‌جا تا مقطع دیپلم رساند. اوایل دهه هشتاد به حلقه‌های شعری مشهد شرکت کرد. وی شعر نو می‌گوید و آثارش در مطبوعات مختلف به چاپ رسیده‌اندند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۱۰، محمودی، ارتباط شخصی، زمستان ۱۳۹۸).

زهرا تجلی

سال ۱۳۶۳ ه.ش. در شهر فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. دوره مکتب را در زادگاهش به پایان برد و وارد دانشکده علوم پزشکی کابل شد. وی علاوه بر پزشکی، در جوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات و مجموعه شعر «دختران چشم‌نقره‌ای» به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۶۵).

زهرا ذکی

سال ۱۳۶۲ ه.ش. در فیض‌آباد بدخشان متولد شد. دوره مکتب را در مکتب مخفی بدخشی به پایان برد و سپس در رشته پزشکی وارد دانشگاه کابل شد و سند فراغت گرفت. وی از کودکی به شعر روی آورد و مجموعه شعرش به نام «چشمه میلاذ»، آماده چاپ است. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۰۱).

زهرا سحر

سال ۱۳۶۱ ه.ش. در فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. دوره مکتب را در لیسه مخفی بدخشی به پایان برد. از دانشگاه خصوصی کاردان کابل در رشته اداره و مدیریت لیسانس گرفت. از دوران لیسه به این سو به شعر روی آورده است. شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، <http://badakhshan-new-poets.blogfa.com>).

زینب بیات

سال ۱۳۵۴ ه.ش. در کابل متولد شد. سرزمین پدری و مادری‌اش شهر غزنی است. هنوز کودک بود که خانواده‌اش در ایران مهاجرت کرد و در مشهد ماندگار شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در مشهد به پایان برد. رشته زبان و ادبیات انگلیسی را در دانشگاه مشهد خواند. وی مدت دو دهه است که کارمند رادیو دری مشهد است و گویندگی و تهیه‌کنندگی برنامه‌های برون‌مرزی را به عهده دارد. وی از نوجوانی علاقه‌مند شعر و ادبیات بود و از دهه هشتاد به این طرف شعر را جدی گرفته است. زینب بیات سال ۱۳۷۴ با محمدکاظم کاظمی یکی از شاعران برجسته کشور ازدواج کرد و مادر سه دختر است. (زینب بیات، ارتباط شخصی، ۲۵ دلو ۱۳۹۸).

زیبایی خانم

زیبایی خانم از شعرای قرن نهم قمری است و با مولانا جامی معاصر بود. جامی این شاعر را ستوده است. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۶۲).

ساجده میلاد

سال ۱۳۴۹ ه. ش. در شهر کابل متولد شد. بعد از فراغت از لیسه ملالی شامل دانشکده زبان و ادبیات شد و سال ۱۳۷۰ ه. ش. از دیپارتمنت زبان آلمانی فارغ شد. اواخر دهه هفتاد به سرودن شعر روی آورد و در مدت کمی در بین شاعران جوان مطرح شد. وی مدتی مدیرمسئولی مجله «سبا» را به عهده داشت. مجموعه شعرش به نام «در کوچه‌های آبی میعاد» به نشر رسیده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۰۴، <https://hafteh.ca/canada>).

سحر موزون

سال ۱۳۷۱ ه. ش. در فیض آباد بدخشان به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. وی از سال ۱۳۸۳ ه. ش. به این سو شعر می‌گوید و عضو انجمن ادبی و فرهنگی دریچه باز در بدخشان است. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۵۱).

سرو بانو

سرو بانو از راغ بدخشان بود و حدود سال ۱۲۸۷ ه. ق. می‌زیست. وی هم‌عصر میر محمدحریم خان ثانی حکمران راغ، سال‌های ۱۲۶۹ تا ۱۲۸۹ ه. ق. در عهد سلطنت میرشاه زمان‌الدین خان بود که مدت بیست سال در بدخشان حکومت داشت. در منابع اطلاعات دقیقی از تاریخ تولد، وفات و نام پدرش ذکر نشده است و «سرو» هم معلوم نیست که تخلصش بوده و یا نامش. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۸۹).

سعیده دهاتی

سال ۱۳۴۵ ه. ش. به دنیا آمد. آموزش ابتدایی را در کابل، متوسطه و لیسه را در بدخشان و تحصیلات عالی را در رشته طب در دانشگاه کابل به پایان برد. وی در جوانی و زمان دانشجویی به شعر روی آورد و در آن زمان عضو انجمن جوانان شعر و ادب کابل بود. شعرهایش در مطبوعات و رسانه‌ها منتشر شده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۰۴، database-aryana-encyclopaedia).

سلطان رضیه غوری

سلطان رضیه دختر شمس‌الدین التمش غوری، در سنه ۶۰۷ ه. ق. در دهلی بر تخت نشست و بیش از بیست و شش سال پادشاهی کرد. التمش رضیه را از همه فرزندان خود بیشتر دوست داشت و در تعلیم و تربیه او نهایت تلاش کرد. وی علوم متداول عصر را آموخت و علاوه بر آن اسب‌سواری، شمشیرزنی و فنون دیگر رزمی روز را فرا گرفت. پدرش هنگام سفر کارهای حکومتی را به او می‌سپرد و به خوبی از عهده‌اش برمی‌آمد. از همین جهت التمش وی را ولی‌عهد خود مقرر کرد و زمانی که در سنه ۶۳۳ ه. ق. وفات کرد، بزرگان دربار رکن‌الدین فیروزشاه پسر التمش را بر تخت سلطنت نشانند؛ اما بی‌ارادگی، ضعف، عیاشی و رفتار غیرخردمندانه‌اش باعث شد عده‌ای از بزرگان دربار او را به زندان انداختند و رضیه را به جایش بر تخت شاهی نشانند و جشن تاج‌گذاری او به تاریخ شانزدهم ربیع‌الاول ۶۳۴ ه. ق. برگزار شد و به عنوان دختر شاهنشاه شبه قاره بزرگ هند معرفی شد.

سلطان رضیه به دنبال شورش والی تبر هند، در ماه رمضان ۶۳۷ ه. ق. به آن‌جا لشکر کشید و به دروازه شهر اسیر دست ملک تونیا والی تبر هند شد. ملک تونیا با رضیه ازدواج کرد و هر دو به سمت دهلی حرکت کردند. بزرگان دهلی با آن‌ها جنگیدند و شکست دادند. در همین گیرودار ملک تونیا و سلطان رضیه اسیر هندوان شدند و در بیست و چهارم ربیع‌الآخر ۶۳۸ ه. ق. به قتل رسیدند. سلطان رضیه علاوه بر فضایل دیگر شاعر نیز بود، ولی اکثر شعرهایش از بین رفته‌اند، اما تعدادی در کتاب مشاهیر نسوان ثبت شده‌اند. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۴۵، <https://www.jame-ghor.com>).

سمن بو بادغیسی

سمن بو در سال ۱۳۰۸ هـ.ش. در بادغیس متولد شد. وی بی سواد بود، اما طبع لطیف داشت و شعرهای بسیار سرود. از وی مجموعه شعرهای «ناله‌های سمن بو» سال ۱۳۴۶، «گل‌های سمن بو» سال ۱۳۵۰، «گزیده اشعار» سال ۱۳۶۸، و «گزینه شعر سمن بو بادغیسی» سال ۱۳۹۷، به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۴۲ و <http://www.awna.af/1397>).

سمیرا یفتلی

سال ۱۳۵۹ هـ.ش. در شهر کابل متولد شد. مکتب را در کابل به پایان برد و وارد دانشگاه کابل شد. سال ۱۳۸۵ هـ.ش. از رشته پزشکی فارغ شد. وی از دوره لیسه به شعر روی آورد و شعرهایش در بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۶۹).

سیمین حسن‌زاده «غزل»

فرزند محمدناصر حسن‌زاده در قریه «بهادرکه» ولسوالی بهسود ولایت میدان وردک به دنیا آمد. تعلیمات ابتدایی، متوسطه و ثانوی را در لیسه مخفی بدخشی، مکتب نیک‌بختی و لیسه رابعه بلخی در کابل به پایان برد. لیسانس خود را در رشته حقوق و علوم سیاسی از دانشگاه کابل به دست آورد و دوره کارشناسی ارشدش را در رشته «حقوق بین الملل» در دانشگاه خصوصی کاتب خواند. وی حدود یک دهه در رادیو برون مرزی خراسان (رادیو دری) گویندگی کرد. بعد از برگشت به وطن، مدت دو سال معین امور نشرات وزارت اطلاعات و فرهنگ بود. شعرهای او در مجله‌ها و مطبوعات کشور به چاپ رسیده‌اند. حسن‌زاده در سال ۱۳۹۶ در جشنواره «زنان موفق» عنوان چهره برتر ادبی و زن نمونه را به دست آورد و در سال ۱۳۹۳ عنوان شاعر برتر را از طرف انجمن ادبی کلک زرین کسب کرد. هم‌چنین در سال ۱۳۹۵ مقام اول را در سوگواره شعر آیینی بلخ نیز از آن خود کرد (<https://www.facebook.com>).

بنیاد اندیشه
تأسیس ۱۳۹۲

سمیه فصیحی

به نمایه داستان نویسان مراجعه کنید.

سودابه سحر

سال ۱۳۶۴ هـ.ش. در کابل به دنیا آمد. مکتب را در مزارشریف به پایان برد و وارد دانشگاه بلخ شد و از دانشکده زبان و ادبیات انگلیسی سند فراغت گرفت. وی از دوران لیسه به شعر علاقه پیدا کرد و شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۵۷).

سونیا آژمان

سال ۱۳۷۴ ه.ش. در ولسوالی نوبهار ولایت بلخ به دنیا آمد. دوره ابتدایی را در مکتب خصوصی «خانه نور» و دوره لیسۀ را در مکتب «رشاد آنادولو» تمام کرد. لیسانس ادبیات فارسی دری از دانشگاه بلخ دارد و اکنون (۱۳۹۹) دانشجوی کارشناسی ارشد این رشته در همین دانشگاه است. وی عضو انجمن قلم، انجمن نویسندگان بلخ و انجمن شعر دانشگاه کابل است. شعرهای او در صفحه‌های مجازی منتشر شده‌اند. مجموعه شعری او تحت عنوان «...» آماده چاپ است (آژمان، ارتباط شخصی، ۱۴ حمل ۱۳۹۹ و <https://www.oqabnews.com>).

سهیلا دوست‌یار

سال ۱۳۳۶ ه.ش. در کابل به دنیا آمد. دوره ابتدایی و متوسطه را در مکتب مستوره غوری و دوره لیسۀ را در لیسۀ عایشه درانی به پایان برد و بعد به روزنامه‌نگاری و آموزگاری پرداخت. وی بعدها به تاجیکستان و سپس به امریکا پناهنده شد. مجموعه شعرش به نام «صدای دردها» سال ۱۳۸۰ به چاپ رسیده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۹۰).

سیما سما

سال ۱۳۴۵ ه.ش. در کابل به دنیا آمد. تحصیلاتش در لیسۀ زرغونه به پایان برد و وارد دانشکده زبان و ادبیات دری دانشگاه کابل شد. تا سال ۱۳۷۰ ه.ش. معلم بود و بعد از آن به خاطر نابسامانی کشور مهاجرت کرده، به آلمان پناهنده شد. وی سال ۱۳۶۲ ه.ش. به سرودن شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (<http://www.ariaye.com/dar>).

سیما ضمنی

سال ۱۳۴۸ ه.ش. در بدخشان متولد شد. دوره مکتب را در لیسۀ مریم کابل به پایان برد و وارد دانشکده زبان و ادبیات کابل شد. وی از جوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۱۱). **بنیاد اندیشه**

سیما غنی (شمع)

در سال ۱۳۴۶ ه.ش. در کابل به دنیا آمد. آموزش متوسطه را در لیسۀ ملالی فراگرفت و در دانشگاه پزشکی خواند. بعد به انگلستان مهاجرت کرد و در رشته بازرگانی بین‌المللی درس خواند. سال ۱۳۷۸ ه.ش. انجمن خراسان را به منظور کمک به مهاجران افغانستانی بنیانگذاری کرد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۵۲).

سیمما فقیری

سال ۱۳۵۹ هـ. ش. لیسهٔ رابعه بلخی را به پایان برد و وارد دانشکدهٔ علوم پزشکی شد. بعد از تمام کردن دانشگاه، در کابل و جاهای دیگر افغانستان به عنوان پزشک خدمت کرد. در سال‌های تحولات جنگ و کشمکش‌های سیاسی کشور را ترک کرد و به قزاقستان و تاجیکستان رفت و در دوشنبه انجمن پاسداران فرهنگ آریانا را شکل داد و به فعالیت ادبی پرداخت. سال ۱۳۶۵ هـ. ش. کوچ دوباره کرد و به کانادا پناهنده شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۶۸، <http://www.kabulnath.de>).

شاه بی بی ناله

سال ۱۳۲۶ هـ. ش. در کابل متولد شد. سال ۱۳۴۴ هـ. ش. آموزش را در لیسهٔ زرغونه به پایان برد و در دانشگاه کابل در رشتهٔ روزنامه‌نگاری تحصیل کرد. پس از پایان تحصیلات اول به دفتر سالنامه و بعد مدت دوازده سال معلمی کرد. سال ۱۳۶۰ کشور را ترک کرد و اول به پاکستان رفت و سپس به انگلستان پناهنده شد. دفتر شعرش به نام «پیامبر به خون خفته» منتشر شده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۱۴، <https://ghazaltoday.wordpress.com>).

شایسته وحدت

در کابل متولد شد و تحصیلاتش را در دانشکدهٔ ادبیات به پایان برد. به خاطر نابسامانی سیاسی کشور را ترک کرده به آلمان پناهنده شد. از تاریخ تولدش اطلاعات دقیقی در دست نیست. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۳۸).

شریفه دانش

سال ۱۳۲۵ هـ. ش. در شهر کابل به دنیا آمد. تحصیلات متوسطه را در لیسهٔ عالی کابل و قندهار به پایان برد و وارد دانشکدهٔ زبان و ادبیات دانشگاه کابل شد، اما در آخرین سال دانشگاه، انصراف داد و در رشته‌های مختلف هنری از قبیل شعر، نقاشی، دیزاین، کنده‌کاری و تندیس روی آورد. بعد چندین سال در سازمان هنری غلام‌محمد میمنگی نقاشی و دیزاین تدریس کرد. وی در دوران آموزش‌های ابتدایی به ادبیات و شعر روی آورد. (عطا، ۱۳۶۵: ۲۰۷، <https://www.dw.com/fa-af>).

شفیقه یارقین (دیباچ)

یارقین ۳ قوس ۱۳۳۳ هـ. ش. در ولایت سرپل متولد شد. ابتدایی و متوسطه را در لیسه‌های سلطان رضیه مزارشریف و رابعه بلخی کابل فرا گرفت. لیسانس را در سال ۱۳۵۵ از فاکولتهٔ ژورنالیزم دانشکدهٔ ادبیات و علوم بشری کابل به دست آورد و دکتری را در ماه فبروری سال ۱۳۷۷ در انستیتوت زبان و ادبیات امیر علی‌شیر نوایی اکادمی علوم جمهوری اوزبیکستان به پایان برد. وی به زبان دری و اوزبیکی شعر می‌گوید و داستان می‌نویسد و آثارش در مطبوعات داخلی و خارجی به چاپ رسیده‌اند.

آثار چاپ‌شدهٔ وی عبارتند از: دیوان ظهیرالدین محمد بابر، مقدمه به زبان دری، لغت‌نامه و تعلیقات، ۱۳۶۲؛ دیوان نادره بیگم، مقدمه به زبان دری، ۱۳۶۸؛ بابر گه ارمغان، مقدمه، تدوین و اهتمام، ۱۳۶۲؛ نصاب الصبیان، مقدمه، لغت‌نامه و اهتمام، ۱۳۶۲؛ سیمای میر علیشیر نوایی، مشترک با محمدحلیم یارقین، به زبان فارسی، ۱۳۶۹؛ بابر منگولیگی، مشترک با محمدحلیم یارقین، ۱۳۷۲؛ ترکی آتار سوزلیگی، مشترک با محمدحلیم یارقین، ۱۳۷۷؛ دیوان شاه غریب میرزا غریبی، مقدمه و اهتمام، تاشکند، ۲۰۰۱م؛ زندگانی و آثار کامران میرزا، تاشکند، ۱۳۷۷؛ بابر دیوانی، تکمیل به چاپ کابل دیوان بابر، تاشکند، ۲۰۰۴م؛ دربارهٔ زبان، خط و فرهنگ‌نویسی تورکی اوزبیکی، مشترک با محمدحلیم یارقین، کابل، ۱۳۸۶؛ رباعیات مولانا جلال‌الدین محمد بلخی رومی، ترجمه، کابل، ۱۳۸۶؛ نی تیلماچی، ترجمهٔ منثور و تلخیص‌شدهٔ قصه‌های مثنوی، کابل: انجمن قلم، ۱۳۸۶؛ یکه کوریشگونچه، مجموعه داستان کوتاه، کابل: انجمن قلم، ۱۳۸۶؛ بابرنامه، برگردان متن اوزبیکی، مقدمه و فهرس، کابل: انتشارات اکادمی علوم، ۱۳۸۶؛ بابرنامه، ترجمه، مقدمه و فهرس، کابل: انتشارات اکادمی علوم، ۱۳۸۶؛ فرهنگ اوزبیکی به فارسی، مشترک با محمدحلیم یارقین، تهران: انتشارات سخن، ۱۳۸۶. (خلیق، ۱۳۸۷: ۵۰۷، <https://hindukosh.com>).

شکریه عرفانی

سال ۱۳۵۷ ه. ش. در ولسوالی قره‌باغ ولایت غزنی متولد شد. در کودکی با خانواده‌اش مهاجر شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در ایران فرا گرفت و دانشگاه را در رشته ادبیات فارسی در تهران به پایان برد. سال ۱۳۸۵ سفر تازه را پیش گرفت و در شهر مسکو، اقامت کرد. مدتی هم در پاکستان ماند و سپس به کابل آمد و از آنجا بار دیگر به مسکو رفت، اما مسکو هم جایی برای ماندن او نبود، لذا عزم استرالیا کرد و در آنجا اقامت گزید.

عرفانی از کودکی به شعر علاقه داشت، چرا که پدرش نیز شعر می‌گفت. هنگامی که با ادبیات آشنا شد؛ شعر را به صورت رسمی، تعقیب کرد و در سال ۱۳۷۴ - ۱۳۷۵ شعر را جدی‌تر گرفت.

از وی دو مجموعه شعر به نام‌های «با زبان تنهایی» سال ۱۳۷۹، «اندوه ما جهان را تهدید نمی‌کند» سال ۱۳۹۲ به چاپ رسیده‌اند. (شکریه عرفانی، ارتباط شخصی، جدی ۱۳۹۸، <http://www.khane-adabiat.com>).

شکیبا دانش

سال ۱۳۷۷ ه. ش. در جاغوری ولایت غزنی متولد شد. بعد از اتمام دوره مکتب، مقطع لیسانس را در رشته رادیولوژی به پایان برد. شعرهایش در بعضی نشرات حقیقی و مجازی نشر شده‌اند (<https://www.oqabnews.com>).

شکیبا ماهر

سال ۱۳۵۹ ه. ش. در شهر فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. از دانشگاه ناصر خسرو بدخشان فارغ‌التحصیل شد و آموزگاری را شروع کرد. شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها و مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۳۰).

شکیلا عزیززاده

سال ۱۳۴۳ ه. ش. در کابل به دنیا آمد و در ۱۳۶۳ ه. ش. دانشکده حقوق را به پایان برد. وی سال بعد از ختم دانشگاه مهاجرت کرد و به هلند پناهنده شد. وی علاوه بر شعر، داستان کوتاه و نمایشنامه می‌نویسد و چندی از نمایشنامه‌هایش در هلند روی صحنه رفته‌اند. مجموعه شعرهایش به نام «سنگی در آبگینه خلوص» و «یاد از هیچ» سال ۲۰۰۸ م. است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۴۰، <https://www.afghanpedia.com>).

تاسیس ۱۳۹۱

شکیلا نادری

در اوایل جدی ۱۳۴۶ ه. ش. در شهر کابل به دنیا آمد و آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد و سال ۱۳۶۴ ه. ش. برای تحصیلات عالی عازم کشور آلمان شد. تحصیلات عالی را در دانشگاه لیزیک در رشته علم و فرهنگ و ادبیات آلمانی به درجه ماستری به پایان رساند. بعد ازدواج کرد و یکی از علاقه‌مندی‌هایش شعر است و گاهی در کنار کار ادبی، ترجمه نیز می‌کند (<http://www.oqabnews.com>).

شمیم صبا

سال ۱۳۶۳ هـ.ش. در بدخشان متولد شد. آموزش ابتدایی و لیسه را در زادگاهش به پایان برد. سال ۱۳۸۱ هـ.ش. از دانشگاه ناصر خسرو از رشته زبان و ادبیات فارسی فارغ و مشغول آموزگاری در مکتب مخفی بدخشی شد. شعرهای وی در بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۲۵).

شهرزاد فکرت

سال ۱۳۵۶ هـ.ش. در فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. سال ۱۳۷۵ وارد دانشگاه کابل شد و در رشته پزشکی اطفال شروع به آموختن کرد. با روی کار آمدن طالبان درس‌هایش ناتمام ماند و از کشور مهاجرت کرد. وی در پانزده - شانزده سالگی به شعر روی آورد. از او مجموعه‌های «نگینی از تبار لاجوردان» سال ۱۳۹۳ و «امتداد ویرانی» سال ۱۳۹۸ به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۷۲).

شهلا حافظی

سال ۱۳۴۷ هـ.ش. در گذر سر بازار فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. دیپلم را از لیسه مخفی بدخشی گرفت. سپس وارد دانشکده پزشکی شد، اما به دلیل مشکلات نتوانست ادامه بدهد. شهلا آموزگاری می‌کرد و با انجمن‌های فرهنگی همکاری داشت. وی در سی و هشت سالگی، سال ۱۳۸۵ چشم از جهان فرو بست. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۹۰).

شهلا لطیفی

در دهکده واصل‌آباد در چهاردهی کابل به دنیا آمد. پدرش اهل ادب بود و برای تربیت فرزندش تلاش کرد. در دوران مکتب به کمک پدرش به مطالعات ادبی روی آورد و به شعر علاقه‌مند شد. دوره ابتدایی و متوسطه را در مکتب بی‌بی ایمنی به پایان برد و بعد از دریافت دیپلم وارد دانشکده داروسازی دانشگاه کابل شد. وی بعد از ازدواج راهی امریکا شد و هم‌چنان به سرودن شعر و علایق ذهنی‌اش ادامه داد و تا کنون از وی دو مجموعه به نام‌های: «پرستوها» و «عسل وحشی» منتشر شده‌اند (کتاب‌خانه الکترونیکی امین، <https://ael.af>).

بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۲

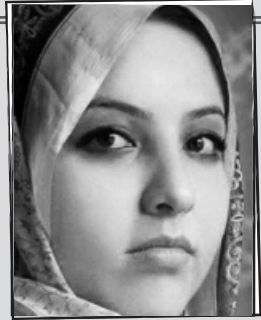
صالحه وهاب واصل

صالحه وهاب واصل در سال ۱۹۶۰ میلادی در کابل متولد شد. دوره مکتب را در لیسه زرغونه به پایان برد. تحصیلات عالی را تا مقطع فوق لیسانس در رشته مارکتینگ ادامه داد. وی مانند سایر هم‌وطنانش پس از سرگردانی‌های مهاجرت، سال ۱۹۹۳ م. در کشور هلند پناهنده شد.

واصل از کودکی به شعر علاقه داشت و در بزرگسالی آن را دنبال کرد. صالحه سوای سرودن شعر، به موسیقی

و نقاشی نیز علاقه دارد و دنبال می‌کند (<http://www.cultureafghane.org>).

صدا سلطانی

سال ۱۳۶۵ ه.ش. در گذر چغدک شهر مزارشریف به دنیا آمد. در کودکی و نوجوانی همراه خانواده به ایران مهاجرت کرد و در جوانی به زادگاهش بازگشت. سه سال آخر دوره مکتب را در بلخ به پایان برد و وارد دانشگاه بلخ شد و در رشته پزشکی تحصیل کرد. از ۱۳۸۶ به شعر سرودن روی آورد و هم‌زمان با رادیوهای محلی نیز همکاری کرد و عضو انجمن نویسندگان بلخ شد. شعرهایش در مطبوعات مختلف به چاپ رسیده‌اند و از وی دو دفتر شعر به نام‌های «گوشواره‌های عاشق» و «رابطه‌های دودی» به چاپ رسیده‌اند. وی در سال‌های اخیر کشور را ترک کرد و به آلمان پناهنده شد (<https://da.azadiradio.com>).

صدیقه عجزی‌زاده

سال ۱۳۳۶ ه.ش. در فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. پدرش عیان‌الدین عجزی روحانی بود. تعلیمات دینی را نزد پدرش آموخت. آموزش رسمی را در لیسه مخفی بدخشی به پایان برد. وی به خاطر تشویق‌های پدرش به شعر روی آورد. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۵۱).

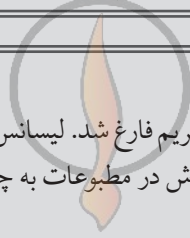

صفیه بیات

سال ۱۳۶۱ ه.ش. در کابل متولد شد. اصالتاً از ولایت غزنی است. تازه به دنیا آمده بود که پدر و مادرش به خاطر شرایط جنگی کشور تصمیم به مهاجرت به ایران گرفتند. کودکی و نوجوانی و تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در شهر مشهد گذراند و سپس در رشته جامعه‌شناسی از دانشگاه فردوسی مشهد فارغ‌التحصیل شد. او همانند خواهرش زینب بیات، در رادیو دری گویندگی و تهیه‌کنندگی را چند سال تجربه کرد. وی مثل بسیاری از هم‌وطنان خود از هجرتی به هجرتی دیگر دست زد و ایران را به مقصد هلند ترک کرد. او اکنون مقیم کشور هلند است. شعر را از دهه نود جدی گرفت و در این سال‌ها غزل‌های خوبی کار کرده است. صفیه بیات با وحید عباسی یکی از طراحان و خوشنویسان کشور ازدواج کرد و دو پسر و یک دختر دارد. (زینب بیات، ارتباط شخصی، ۲۵ دلو ۱۳۹۸).

صفیه میلاد

سال ۱۳۵۷ ه.ش. در کابل متولد شد. دوره مکتب را از لیسه مریم فارغ شد. لیسانس و فوق لیسانس را در رشته حقوق و علوم سیاسی به پایان برد. وی از اوایل دهه هشتاد به شعر و داستان روی آورد و آثارش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (<https://hafteh.ca/canada>، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۰۷).

بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۱

صنم عنبرین

صنم عنبرین در سال ۱۳۵۶ ه.ش. در شهر کابل زاده شد و آموزش را در کابل و هرات آغاز کرد. در سال‌های جنگ و آشوب، با خانواده‌اش در ایران و پاکستان مهاجر شد و بیش از یک دهه است که در کشور آلمان پناهنده شده است. وی آموزشش را در آلمان ادامه داد و به زبان‌های آلمانی، انگلیسی، روسی و اردو آشنایی دارد. عنبرین سروده‌هایی با تجربه‌های نو دارد. وی هم‌چنان دبیر فرهنگی خانه مولانا در شهر فرانکفورت آلمان است. از او مجموعه‌های «می‌نوشتم از تو» سال ۱۳۹۰ ه.ش و «بگذار خودم باشم» سال ۱۳۹۷ ه.ش. به چاپ رسیده‌اند (moc.uesika.af/sptth).

صنوبر عاجزه

صنوبر دختر سید عبدالله و خواهر مریم کنیزک است. در اواخر قرن سیزده و اوایل قرن چهارده قمری در کرخ هرات می زیست و در بیست و پنج سالگی ازدواج کرد. صنوبر مانند خواهر خود شاعر بود و عاجزه تخلص می کرد. این دو خواهر اغلب با هم مشاعره می کردند. بیشتر شعرهایش درباره نعت و حمد است و جذبه های عشق صوفیانه نمود یافته اند. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۴۳، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۳۶).

ضیاگل سلطانی

سال ۱۳۳۶ ه. ش. در هرات به دنیا آمد. از دانشکده تربیه معلم در رشته ریاضی - فیزیک فارغ التحصیل شد و مدتی به تدریس پرداخت. سال ۱۳۶۳ ه. ش. به ایران مهاجرت کرد و به آموزگاری ادامه داد و ماهنامه «رهروان سمیه» را منتشر کرد. وی سردبیری نشریه «المؤمنات» را نیز در کارنامه اش دارد. مجموعه شعرهایش به نام «شب و شهر» سال ۱۳۷۹ و «رنگ صدا» سال ۱۳۸۹ به چاپ رسیده اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۱۲).

طاهره علوی

سال ۱۳۶۶ ه. ش. در مشهد متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان جا به پایان برد. نیمه های دهه هشتاد به شعر و داستان نویسی روی آورد. شعرهایش در مطبوعات مهاجرت و بعضی مجموعه ها به چاپ رسیده اند. وی چند سالی است که ازدواج کرده و در مشهد زندگی می کند.

طیبه سهیلا

سال ۱۳۳۷ ه. ش. در کابل زاده شد. دوره های ابتدایی و متوسطه را در کابل سپری کرد و سال ۱۳۵۶ وارد دانشکده زبان و ادبیات کابل شد. سال ۱۳۶۰ معلم زبان و ادبیات شد و همزمان همکاری قلمی اش را با مطبوعات آغاز کرد و بعد از مدتی کار معلمی را رها کرده به شکل حرفه ای به روزنامه نگاری پرداخت و در زمینه زنان و کودکان نوشت. وی مسئولیت های هنر و ادبیات هفته نامه درفش جوانان، مدیر مسئولی مجله هنر، مسئول شعبه فرهنگ و عضویت تحریریه روزنامه انیس را در کارنامه اش دارد.

سال ۱۳۷۵ ه. ش. مجبور به ترک وطن شد و در مهاجرت پیشاور و دانماک نیز در زمینه آموزش و نشرات کودکان فعالیت کرد. وی در جوزای ۱۳۹۶ ه. ش. در کشور دانمارک درگذشت.

از وی مجموعه های «آب و آینه»، «دنیای کودک»، «گل سکوت»، «صدای درد» و «در فاصله دو خط» منتشر شده اند که داستان ها و سروده های فولکلوریک برای کودکان است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۱۸، <http://voiceofwomenafg.blogspot.com/2017/06/blog>).

عاجزی

در نواحی فیروزکوه به دنیا آمد. پدرش به نام میر خلیل سردار ارس خان است. در خانه پدر تعلیم دید و به شعر علاقه پیدا کرد. وی سلیس و روان شعر می گفت که اکثرش حمد و نعت است. وقتی جوان شد با شخصی به نام اقبال ازدواج کرد و بعد از آن بیشتر در اطراف هرات به سر برد. وی به سبب بدرفتاری شوهرش دچار مرگ زود هنگام شد. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۶۰).

عادله آذین

حوت سال ۱۳۷۵ هـ.ش. در جاغوری، ولایت غزنی به دنیا آمد. تا صنف دوم در زادگاهش خواند. در هشت سالگی به کابل کوچید و صنف دوازدهم را در کابل به پایان برد. سند کارشناسی را در رشته جامعه‌شناسی از دانشگاه تعلیم و تربیه کابل گرفت. بیشتر از پنج سال است که شعر کار می‌کند و در قالب‌های مختلف شعر می‌گوید. شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند و با نشریات همکاری قلمی دارد. (عادله آذین، ارتباط شخصی، ۲۶ دلو ۱۳۹۸).

عایشه حمیم

سال ۱۳۴۶ هـ.ش. در جرم بدخشان به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در لیسه عایشه درانی کابل به پایان برد و وارد دانشکده زبان و ادبیات کابل شد، اما بنا بر مشکلاتی نتوانست ادامه دهد. وی از صنف نهم به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۴۲).

عایشه درانی

عایشه درانی در نیمه دوم قرن دوازدهم خورشیدی متولد شد. وی دختر یعقوب‌علی خان توپچی‌باشی بارکزیایی، یکی از رجال قوم درانی بود و در عصر تیمور شاه و پسران وی می‌زیست. با کمک و تشویق پدرش صرف و نحو، معانی و بیان و ادبیات فارسی آموخت. اولین شعرش را در بیست سالگی در وصف شفق گل‌فام سرود. وی شعر را در قالب‌های مختلف تجربه کرده است و بیشتر درونمایه شعری‌اش را تلخی و اندوه و غم فرزندش شکل می‌دهد. عایشه درانی سال ۱۲۳۵ هـ.ق. درگذشت و در اونچی باغبانان کابل مدفون شد.

سال ۱۳۰۵ هـ.ش. دیوانش به امر عبدالرحمان در چاپ‌خانه سرکاری دولت به چاپ رسید. همین دیوان سال ۱۳۸۶ هـ.ش. از سوی انتشارات عرفان در تهران چاپ شد. (عطا، ۱۳۶۵: ۵۵، رحمانی، ۱۳۹۳: ۹۹، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۳۶).

بنیاد اندیشه

تأسیس ۱۳۹۱

عزت آهنگر

در شهر هرات به دنیا آمد و دوره مکتب را نیز در همان جا سپری کرد. سپس وارد دارالمعلمین عالی ولایت هرات شد و سند نیمه‌عالی‌اش را در رشته کیمیا و بیولوژی به دست آورد. دو سال به حیث معلم کار کرد. با کودتای ۷ ثور سال ۱۳۵۷ هـ.ش. و شروع جنگ‌های آن زمان، اول به ایران و سپس به کشور هالند مهاجرت کرد. وی اکنون در کشور هلند زندگی می‌کند. آهنگر سال ۱۳۶۳ به شعر روی آورد. از او تا کنون مجموعه‌های «لاله‌های هجران» بهار ۱۳۹۸ و «قسم به عشق» زمستان ۱۳۹۸ در هرات از سوی انتشارات احراری به چاپ رسیده‌اند. (آهنگر، ارتباط شخصی، ۱۳ حمل ۱۳۹۹).

عزیزه عنایت

عزیزه عنایت در ولسوالی اندخوی ولایت فاریاب متولد شد و در کابل بزرگ شد. تحصیلاتش را نیز در همان جا به پایان برد. از سال ۱۳۵۴ ه.ش. بدین سو شعر می سراید و شعرهایش در روزنامه‌های انیس، پامیر، آرمان ملی، مجله ژوندون، آواز، میرمن، مجله بیدار در مزارشریف، فاریاب، جریده ملی نگاه و در نشریه‌های برون مرزی در روزنامه‌های تاجکستان، مجله بخارا در ایران، پژواک ایرانیان، راه نو، پنجره، بانوان در هالند، پرستوها در دانمارک و وحدت ملی در مسکو به نشر رسیده‌اند.

عنایت از سال ۱۳۶۴ تا ۱۳۷۱ ه.ش. نزد استاد عبدالحمید اسیر (قندی آغا)، بیدل‌شناس کشور بیدل‌شناسی و علم عروض را فرا گرفت. وی در سال ۱۳۷۲ ه.ش. به خاطر شرایط سخت کشور مجبور به ترک وطن گردید و به کشور هلند پناهنده شد. از او مجموعه‌های «سیر زندگی» سال ۲۰۰۳ م؛ «فروغ سحر» سال ۲۰۰۸ م؛ «دخت شفق» سال ۱۳۹۷ ه.ش؛ «دخت غروب» سال ۲۰۱۲ م؛ «شام نیلی» (گزیده اشعار) سال ۱۳۹۶ و «نگین راز» سال ۲۰۱۹ م. به چاپ رسیده‌اند (<http://www.morwaridsabz.com>).

فارغه مهشید

سال ۱۳۶۷ ه.ش. در شهر فیض آباد بدخشان به دنیا آمد. مکتب را در لیسه مخفی بدخشی به پایان برد. رشته روزنامه‌نگاری را در دانشگاه کابل خواند. چند سالی است که شعر کار می‌کند و شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها و مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۴۶).

فاطمه اختر

فاطمه اختر سال ۱۳۳۳ ه.ش. در هرات متولد شد. در هجده سالگی به شعر روی آورد. وی در سال‌های جنگ به کانادا پناهنده شد. از او مجموعه‌های «از آن سوی آینه» سال ۱۳۷۹، «شفق از موج دریا می‌زند سر» و «کاکل کوه» منتشر شده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۳۸).

فاطمه جعفری

سال ۱۳۵۹ ه.ش. در مشهد متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان جا به پایان برد. اوایل دهه هشتاد به شعر روی آورد و در جلسه‌های نقد و بررسی شعر مؤسسه در دری شرکت کرد. وی بیشتر شعر نو می‌گوید و شعرهایش در مطبوعات مهاجرت و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند.

فاطمه حسینی

سال ۱۳۶۳ ه.ش. در شهر مزارشریف متولد شد. کوچک بود که خانواده‌اش به ایران مهاجرت کرد و در مشهد اقامت گزید. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان جا به پایان برد. وی در جلسه‌های شعری مهاجران شرکت کرد و به شعر روی آورد. (خلیق، ۱۳۸۷: ۶۲۲).

فاطمه سجادی (حصار)

در سال ۱۳۶۲ ه.ش. در مشهد به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را همان جا به پایان برد. اوایل دهه هشتاد به شعر روی آورد و در محافل فرهنگی مهاجران شرکت کرد. سال ۱۳۸۶ از وی مجموعه شعر «گنجشک‌های حریص» از سوی انتشارات عرفان به چاپ رسیده، وی اکنون در فرانسه زندگی می‌کند (میرشاهی، ۱۳۹۳: ۱۲۰). فاطمه سجادی، ارتباط شخصی، زمستان ۱۳۹۸.

فاطمه روشن (فرخ جمال)

متولد ولایت دایکندی است و در یک سالگی با پدر و مادر خود از افغانستان خارج شد و به ایران رفت. بیشتر زندگی خود را در مهاجرت سپری کرده است. لیسانس زراعت و اصلاح نباتات از ایران و ماستری مدیریت منابع طبیعی از کشور مالیزی دارد. او فعالیت‌های ادبی خویش را از سال‌های ۱۳۸۵ به این سو آغاز کرد و مجموعه شعرش به نام «عطر کینوها» از سوی مؤسسه فرهنگی در دری و انتشارات سپیده‌باوران سال ۱۳۹۱ در مشهد به چاپ رسیده است. وی تابستان ۱۳۸۹ به وطن بازگشت. پس از بازگشت، به شکل پراکنده با مجلات ادبی و اجتماعی همکاری دارد و فعالاً عضو هیأت تحریریه فصلنامه فرهنگی و هنری ادبیات معاصر است. «خشم بیلاق» اولین مجموعه داستان گردآوری شده در مورد زنان است که به کوشش وی در سال ۱۳۹۶ جمع‌آوری و ترتیب شده و از سوی مرکز معلومات افغانستان، دانشگاه کابل، به چاپ رسیده است (روشن، ارتباط شخصی، ۲۰ حوت ۱۳۹۸).

فاطمه فیضی

سال ۱۳۶۲ ه. ش. در مزارشریف به دنیا آمد. هنوز کودک بود که خانواده‌اش به مشهد مهاجرت کرد. در سال ۱۳۷۹ با حلقه‌های ادبی مهاجران آشنایی پیدا کرد و شعر را جدی گرفت و شعرهایش در نشریه‌های مهاجران به چاپ رسید. وی دوباره به وطن بازگشت و مدتی از شعر دور شد. بعد از پنج سال دوری از شعر، با شاعران بلخی آشنا شد و به جلسه‌های شعر شرکت کرد. اواخر سال ۱۳۹۲ به کابل کوچید و فعالاً دانشجوی فوق لیسانس روابط بین‌الملل دانشگاه یزد است. (فاطمه فیضی، ارتباط شخصی، ۶ جدی ۱۳۹۸، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۷۲).

فائقه جواد مهاجر (ژمی)

سال ۱۳۵۴ ه. ش. در کابل متولد شد. در رشته علوم سیاسی لیسانس گرفت و مدتی آموزگاری کرد. وی در کودکی علاقه به شعر داشت. مدتی در ایران بود و در همان سال‌ها شعر را در حلقه شاعران مهاجرت جدی گرفت. وی اواخر دهه هفتاد از ایران به کانادا مهاجرت کرد. شعرهای وی در نشریات مختلف مهاجرت به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۶۹، <http://www.ariaye.com>).

بنیاد اندیشه
تاسیس ۱۳۹۲

فخریه بیات

در قریه بیدقول، از توابع ولسوالی «جغتو»ی ولایت غزنی به دنیا آمد. در کابل بزرگ شد و در لیسه‌های زینب کبرا و عایشه درانی درس خواند. سال ۱۳۹۶ از دانشگاه خصوصی گوهرشاد از رشته حقوق فارغ شد. وی چند سال است که شعر را جدی دنبال می‌کند و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (فخریه بیات، ارتباط شخصی، دلو ۱۳۹۸).

فرحناز مصطفوی

سال ۱۳۶۶ هـ.ش. در بدخشان به دنیا آمد. دورهٔ مکتب را در همان جا به پایان برد. لیسانس را در رشتهٔ حقوق و علوم سیاسی از دانشگاه خصوصی کاردان گرفت. وی از نوجوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات و بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده است. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۴۰).

فرزانه حیدری

سال ۱۳۶۸ هـ.ش. در ولایت کندز به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. در دانشگاه بغلان زبان و ادبیات فارسی خواند. وی از سال ۱۳۸۰ به این سو به شعر روی آورد و شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها و مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۶۷).

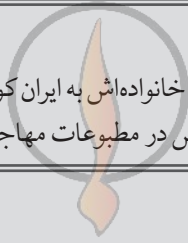

فرزانه فارانی

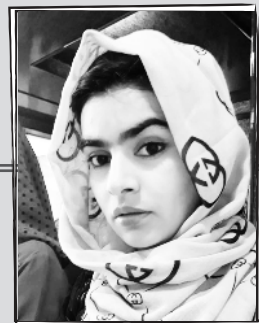
سال ۱۳۵۱ هـ.ش. در کابل به دنیا آمد و پس از گرفتن دیپلم در دانشگاه کابل پزشکی خواند. بعد از تحولات و بی‌نظمی‌های کابل، کشور را ترک کرد و به آلمان پناهنده شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۵۴، <http://www.kabulnath.de>).

فرشته حسینی

سال ۱۳۵۹ هـ.ش. در مزارشریف به دنیا آمد. کودک بود که خانواده‌اش به ایران کوچید و در تهران اقامت گزید. دبستان و دبیرستان را در همان جا به پایان برد. در دورهٔ دبیرستان به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات مهاجران به چاپ رسیده‌اند. (خلیق، ۱۳۸۷: ۶۱۵).

بنیاد اندیشه
تأسیس ۱۳۹۲

فروزان کریمی

سال ۱۳۷۴ هـ.ش. در شهر کابل به دنیا آمد. دورهٔ مکتب را در لیسهٔ نسوان سردار کابلی به پایان برد و سپس وارد دانشگاه کابل شد. دورهٔ کارشناسی و کارشناسی ارشدش را در رشتهٔ ادبیات دری دانشگاه کابل خواند. او از چندی بدین سو با نهادهای خصوصی اکادمیک همکاری دارد. کریمی از سال ۱۳۹۵ شعر را جدی گرفت و به سرودن پرداخت. هم‌چنین مقاله‌ها و شعرهایش در نشریه‌های مختلف کشور به چاپ رسیده‌اند (کریمی، ارتباط شخصی، ۱۴ حمل ۱۳۹۹).

فروغ کریمی

سال ۱۳۵۰ ه.ش. در کابل متولد شد. سال ۱۳۶۶ مکتب را در لیسه ملالی به پایان برد و سپس وارد دانشکده طب دانشگاه کابل شد. کریمی تحصیل را نیمه‌کاره رها کرد. از سال ۱۳۷۵ به این سو در هلند زندگی می‌کند. در همان کشور تحصیلات عالی را دنبال کرد و از رشته روان‌پزشکی فارغ‌التحصیل شد. وی شعر می‌سراید، ترجمه می‌کند و داستان می‌نویسد. شعرها و داستان‌هایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۷۶).

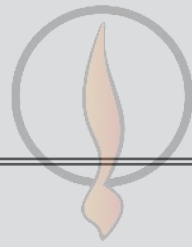
فروهر فانوس

سال ۱۳۷۰ ه.ش. در منطقه خواجه‌غار تخار به دنیا آمد. دوره مکتب را در زادگاهش به پایان برد و در دانشگاه کابل از رشته شریعت فارغ شد. وی کارهای رسانه‌ای می‌کند. در جوانی به شعر علاقه پیدا کرد و شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۴۵).

فریبا حیدری

سال ۱۳۶۸ ه.ش. در تهران متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان‌جا فرا گرفت. سال ۱۳۹۱ دانشگاه هرات را در رشته فیزیک به پایان برد. وی از چهارده سالگی به شعر روی آورد و مدتی هم از شعر دور ماند. در سال‌های اخیر شعر را جدی دنبال می‌کند و در قالب‌های مختلف شعر می‌گوید. دو سال می‌شود که عضو انجمن ادبی هرات است و شعرهایش در مطبوعات مختلف به چاپ رسیده‌اند. سال ۱۳۹۸ در جشنواره «صلح» در شهر هرات مقام اول را کسب کرد.

فریبا حیدری

سال ۱۳۶۰ ه.ش. در شهر هرات متولد شد. آموزش‌های ابتدایی و متوسطه را در ایران به پایان برد و تحصیلات عالی را در رشته پرستاری خواند و آموزش عکاسی را نیز در انجمن سینمای جوان آموخت. در زمستان سال ۱۳۸۳ به هرات بازگشت. مدت هفت سال در هرات ماند و بعد ترک وطن کرده به کشور سوئیدن پناهنده شد.

وی از کودکی به ادبیات علاقه داشت و از سال‌های ابتدایی مکتب، به صورت پراکنده شعر و داستان می‌نوشت. پس از مدتی سرودن در قالب‌های مختلف، شعر سپید را برای ادامه کار برگزید. برخی از شعرهایش در سال ۱۳۸۴ ه.ش. همراه سه شاعر ارجمند دیگر از طریق ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات در کتابی به نام «بهتر از هیچ» به چاپ رسید. در سال ۱۳۸۶ نخستین مجموعه شعر مستقلش زیر نام «و آوازهای بنفش بی قانون» و دومین مجموعه‌اش با نام «شهرزادهای بی‌گیسو» سال ۱۳۹۴ چاپ شد.

فربیا نصریان

سال ۱۳۵۴ ه. ش. در شهر کابل به دنیا آمد. دورهٔ مکتب را در زادگاهش به پایان برد. در دانشگاه رشتهٔ پیداکوژی خواند و مشغول به کار شد. آموزگاری، فعالیت‌های فرهنگی و رسانه‌ای انجام داده است. شعر یکی از علاقه‌مندی‌هایش است. شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند.

فریده روستازاده

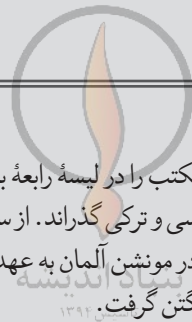
سال ۱۳۵۶ ه. ش. در ولسوالی خاش ولایت بدخشان به دنیا آمد. دورهٔ مکتب را در زادگاهش به پایان برد. رشتهٔ پزشکی را در دانشگاه کابل خواند و مشغول به کار شد. وی از سال ۱۳۶۵ بدین‌سو شعر می‌گوید و شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۵۵).

فریده فانوس

سال ۱۳۴۵ ه. ش. در شهرستان جرم بدخشان به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در مکتب مخفی بدخشی به پایان برد. سال ۱۳۶۱ وارد دانشگاه شد و در رشتهٔ کیمیا لیسانس گرفت. وی در سال‌های اخیر در ایران مهاجر شده است. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۰۸).

فریده فرح بدخش

سال ۱۳۷۰ ه. ش. در شهر فیض‌آباد بدخشان به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. تحصیلات عالی را در یکی از دانشگاه‌های هند خواند. شعرهای وی در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۲۰).

فوزیه رهگذر برلاس

در مزارشریف به دنیا آمد و مکتب را در لیسهٔ رابعهٔ بلخی به پایان برد. تحصیلات عالی را در دانشگاه استانبول ترکیه در رشتهٔ زبان و ادبیات انگلیسی و ترکی گذراند. از سال ۱۳۶۳ تا ۱۳۷۳ ه. ش. مسئولیت اجرایی اخبار و برنامه‌های ادبی تاجیکی رادیو آزادی را در مونیخ آلمان به عهده داشت. سال ۱۳۷۴ فوق لیسانس را در رشتهٔ ادبیات فارسی و دکترایش را از دانشگاه واشنگتن گرفت. (۱۳۹۱)

از وی شعرها و داستان‌های کوتاه در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند و دو مجموعه شعر به نام‌های «دیار شگفتی‌ها» و «آسمان پدرم...» نیز چاپ کرده است. (خلیق، ۱۳۸۷: ۵۱۶، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۹۸، <http://www.ariaye.com>).

فوزیه ضیا بهارستانی

سال ۱۳۳۸ در فیض‌آباد بدخشان متولد شد. دورهٔ مکتب را در زادگاهش به پایان برد و در دانشگاه کابل زبان و ادبیات فارسی خواند. وی از صنف نهم به بعد به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۱۳).

فهیمه صادق طهوری

سال ۱۳۳۸ ه.ش. در کابل به دنیا آمد. پس از اتمام لیسه به آموزگاری پرداخت. مجموعه شعری به نام «بانوی شعر» دارد (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۲۲).

قدیره واسوخت بدخشی

سال ۱۳۴۵ ه.ش. در فیض آباد بدخشان به دنیا آمد و مکتب را در کابل و فیض آباد به پایان برد. سال ۱۳۶۲ ه.ش. وارد دانشگاه کابل شد و از رشته حقوق و علوم سیاسی لیسانس گرفت. وی از جوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات و بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۴۸).

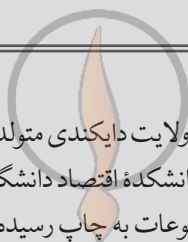
کامله کیهان

سال ۱۳۷۰ ه.ش. در روستای مکنک السوالی مالستان ولایت غزنی به دنیا آمد. مکتب را در زادگاهش به پایان برد و لیسانس ادبیات فارسی را نیز از دانشکده ادبیات دانشگاه غزنی گرفت. وی پس از تحصیل به آموزگاری پرداخت. از سال ۱۳۸۹ به این سو غزل کار می‌کند و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند (کیهان، ارتباط شخصی، ۲۰ حوت ۱۳۹۸).

کبرا احمدی

سال ۱۳۷۵ ه.ش. در شارستان ولایت دایکندی متولد شد. مکتب را در لیسه نسوان نمبر یک یلمرب مزارشریف به پایان برد و فارغ التحصیل از دانشکده اقتصاد دانشگاه بلخ است. چهار سال می‌شود که شعر را به شکل جدی کار می‌کند و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (احمدی، ارتباط شخصی، ۶ حوت ۱۳۹۸).

بنیاد اندیشه

تأسیس ۱۳۹۲

کتایون احمدی

سال ۱۳۷۱ ه.ش. در بدخشان متولد شد. آموزش ابتدایی را در بدخشان و متوسطه و لیسه را در تخار به پایان برد و ادبیات ترکی را در دانشگاه کابل خواند. وی عضو «انجمن فرهنگی- ادبی دریاچه» در تخار است. شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها و مجموعه «چشمه و چنار» به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۳۷).

کریمه شبرنگ

سال ۱۳۶۵ هـ.ش. در پیشاور پاکستان به دنیا آمد. بعد از بازگشت به وطن، مکتب را در شهرستان بهارک بدخشان به پایان برد. لیسانس را از دانشگاه کابل در رشته زبان و ابیات فارسی گرفت. وی از نوجوانی شعر می‌گوید و تا کنون از وی دو مجموعه شعر به نام‌های «فراسوی بدنامی» و «پله‌های گنه‌آلود» به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۳۵).

کریمه ولی نادری

سال ۱۳۲۳ هـ.ش. در باغ نواب کابل به دنیا آمد. مکتب را در لیسه جمهوری کابل خواند. لیسانسش را در رشته اقتصاد خانواده از دانشکده تعلیم و تربیه دانشگاه کابل به دست آورد. سال ۱۳۴۱ با محمدامان نادری عضو انجمن ساینس دانان جهان ازدواج کرد. او در اداره‌های مختلف کار کرده است. مجموعه شعرش به نام «در مجمر آوارگی» در بهار سال ۱۳۸۳ از سوی انتشارات شاهنامه در هالند چاپ و منتشر شد. او اکنون با پسرش در کشور امریکا زندگی می‌کند (نادری، ۱۳۸۳: ۹).

کریمه ویدا طهوری

سال ۱۳۳۴ هـ.ش. در مزارشریف به دنیا آمد. آموزش خود را در لیسه سلطان رضیه و دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه کابل به پایان برد. پس از آن به عنوان تهیه‌کننده و گوینده در رادیو افغانستان کار کرد. سال ۱۳۵۶ برای فراگیری رشته کارگردانی برنامه‌های تلویزیونی به جاپان رفت و از جمله نخستین گویندگان اخبار و تهیه‌کنندگان برنامه ادبی رادیو و تلویزیون است. سال ۱۳۶۲ هـ.ش. افغانستان را ترک کرد و به امریکا مهاجرت کرد. مجموعه شعرهای وی عبارتند از: «آیه‌های منسوخ»، «غزل غزل‌ها»، «نگاه آینه»، «اضطراب فصل‌ها»، «پشت درهای بسته»، «جنازه‌های بی تابوت»، «خنجر و خواب»، و «باغ خار». (خلیق، ۱۳۸۷: ۵۱۰، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۴۲، <https://www.karimawidaa.com>).

گل خاتون

در عهد حکومت میر سلطان شاه مشهور به «میرسلطان شاه اژدها» می‌زیست. میر سلطان شاه بین سال‌های ۱۱۶۱ و ۱۱۷۹ هـ.ق. به مدت هجده سال در بدخشان حکومت کرده است. وی معاصر میر غیاث‌الدین غیاثی، یکی از شاعران و عارفان بزرگ قرن یازدهم بوده است. از نام دقیق این شاعر و هم‌چنین تاریخ تولد و وفاتش و این‌که از کجای بدخشان بوده است، اطلاع دقیقی در دست نیست. شاید نامش همان گل خاتون باشد. در مشاعره‌ای که بین او و شخصی به نام عبدالولی ولی، مشهور به بابا پیرک، صورت گرفته است، وی را گل خاتون خطاب کرده است. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۸۱).

گوهر کابلی

گوهر بیگم دختر یک رساله کابلی بود. در اواخر قرن سیزده، وقتی بعضی از سدوزایی‌ها و بارکزیایی‌ها به هند مهاجرت کردند، با خویشاوندان خود کوچید و به لودیانه و آمریتسر اقامت گزید. با زبان فارسی و پشتو شعر می‌گفت و حیاتش تا سال ۱۲۶۲ هـ.ش. یقینی است. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۴۵).

گوهرشاد بیگم

گوهرشاد بیگم دختر امیر غیاث‌الدین ترخان است که یکی از امرای عهد تیموری بود و در جنگ‌های بزرگی شرکت داشته است و چنگیز خان او را «ترخان» مقرر کرده بود. ترخان یا آغاجی یا آغجی، عنوان منصب خاصی در دستگاه امرای ماوراءالنهر و خراسان بوده است که صاحب این منصب، واسطه میان سلطان و رعیت بوده است. مادر گوهرشاد بیگم بانو خانزاده بیگم است که در ماه رجب سال ۸۱۴ هـ.ق وفات کرده و در طوس مدفون است.

گوهرشاد در سال ۷۸۰ هـ.ق دیده به جهان گشود. او از زمره زنان ادب‌دوست، هنرپرور و خیر در زمان خویش بود. وی به تاریخ و ادبیات علاقه‌مند بود. همسر او شاهرخ میرزای تیموری بود که در چهاردهم ربیع‌الثانی سال ۷۷۹ هـ.ق. متولد و در سال ۸۵۰ هـ.ق. درگذشت و جنازه‌اش را به هرات حمل نمودند و در مدرسه گوهرشاد آغا دفن شد. سلطنت شاهرخ ۴۳ سال بوده است. از آن روی که گوهرشاد دوستدار لقب بود، مهری هروی شاعره نامدار قرن نهم را مصاحب و ندیمه خود ساخت. وی علاوه بر همسر، مشاور و همدم شاهرخ میرزا نیز بود و در بسیاری از تصمیم‌های مهم کشوری شاهرخ از وجود وی بهره می‌برد. گوهرشاد بیگم آثار و بناهای بسیاری از خود بر جا گذاشته است که عبارتند از:

۱. مسجد جامع، مدرسه و خانقاه شهر هرات و مسجدی نیز در جنب مرقد امام رضا(ع) که اکنون نیز به نام خودش معروف است و از شاهکارهای هنری و معماری و کاشی‌کاری قرن نهم هجری است؛

۲. رواق «دارالحفاظ» و «دارالسیاده» در حرم امام رضا(ع)؛

۳. مدرسه و خانقاهی که محل تحصیل علمای برجسته‌ای چون مسعود شروانی، متوفی به سال ۹۰۵ هـ.ق. از بزرگترین علمای خراسان و هم‌چنین، خواجه عبدالرحمن اوحد بود. آغاز احداث بنای این مدرسه کم‌نظیر در سال ۸۲۰ هـ.ق. بوده است که در کنار آن کتابخانه و بیمارستان توسط گروهی از معماران برجسته به ریاست استاد قوام‌الدین شیرازی احداث شده است و خطاطان معروفی هم‌چون جعفر جلال هروی خطوط کتیبه‌های آن را تذهیب و تزیین کرده‌اند.

گوهرشاد بیگم در روز نهم رمضان سال ۸۶۱ هـ.ق. در سن ۸۱ سالگی بر اثر وسوسه جمعی به دستور میرزا سلطان ابوسعید تیموری برادرزاده شاهرخ در هرات به قتل رسید و پیکرش را در مدرسه گوهرشاد که خود آن را ساخته بود، در کنار شوهرش به خاک سپردند (انصاری؛ ۱۳۹۸: ۱۵۰، <https://rasekhoon.net/article/show/196907>).

لطیفه عشرتی

سال ۱۳۵۹ هـ.ش. در کشم ولایت بدخشان به دنیا آمد. دوره مکتب را در لیسۀ «جر شاه بابا» به پایان برد. وی از نوجوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۶۰).

لیلا خرم

سال ۱۳۴۷ هـ.ش. در کابل متولد شد. تحصیلاتش را در کابل در رشته حقوق به پایان برد و در عین حال به شعر روی آورد. سال ۱۳۶۷ هـ.ش. به پیشاور پاکستان مهاجرت کرد و در مجله «پیام زن مسلمان» کار کرد. سال ۱۳۷۲ هـ.ش. گاهنامه «نساء» را منتشر کرد و سردبیری مجله «وطن» را نیز در کارنامه‌اش دارد. به زبان فارسی و پشتو شعر گفته است و گزیده اشعارش به «خواب فردا» سال ۱۳۷۰ هـ.ش. به چاپ رسیده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۸۵).

لیلا حیدری

سال ۱۳۵۷ میلادی در شهر کویته پاکستان متولد شد. یک‌ساله بود که موج مهاجرت او و خانواده‌اش را به ایران کشاند. در ایران وارد مکتب خودگردان مهاجرین شد و صنف دوازده را به پایان برد. وی بنابر رسم و سنت اجتماعی زود ازواج کرد و در عین حال به فعالیت‌های هنری پرداخت. شعر را از ۱۳۸۱ به این سو جدی گرفت و آثارش در مطبوعات به چاپ رسیده است و ساخت چند فیلم مستند را نیز در پرونده‌اش دارد. حیدری مدت یازده سال است که در کابل زندگی می‌کند و «کمپ مادر» را برای ترک اعتیاد معتادین به مواد مخدر، راه اندازی کرده و هم‌چنین رستوران «تاج بیگم» را مدیریت می‌کند.

لیلا صراحت روشنی

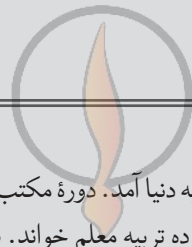
سال ۱۳۳۷ هـ. ش. در شهر چاریکار ولایت پروان متولد شد. دوره مکتب را در سال ۱۳۵۵ در لیسه ملالی به پایان برد. سال ۱۳۵۶ هـ. ش. وارد دانشکده زبان و ادبیات شد و در ۱۳۵۹ در رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه کابل دانشنامه لیسانس گرفت. از ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۵ در لیسه مریم آموزگاری کرد. از سال ۱۳۶۵ تا سقوط رژیم دکتر نجیب، ابتدا به عنوان سردبیر و سپس به سمت معاون در مجله «میرمن» مشغول بود. افزون بر این، او با تأسیس کانون نویسندگان جوان در چهارچوب انجمن نویسندگان افغانستان، به عنوان معاون کانون نویسندگان جوان برگزیده و پس از چندی به عضویت شورای مرکزی انجمن نویسندگان افغانستان نیز پذیرفته شد.

در زمان حکومت مجاهدین (۱۳۷۲ هـ. ش) به سمت معاون ریاست امور زنان به کار پرداخت و نشریه «ارشادالنسوان» را دوباره نشر کرد. او به عنوان اولین مدیرمسئول دوره دوم نشراتی این نشریه نیز برگزیده شد که دوره اول نشراتی آن به سال‌های حاکمیت شاه امان‌الله برمی‌گردد. وی کانون فرهنگی «رابعه بلخی» را پایه‌گذاری کرد که بعداً این کانون در دیار مهاجرت نیز به فعالیت‌های خود ادامه داد.

روشنی، چند ماه پس از تسلط گروه طالبان بر افغانستان (در اواخر سال ۱۳۷۵)، بار سفر بست و از کابل راهی پیشاور پاکستان شد و اندکی بعد، از آن‌جا به کشور هلند پناهنده شد. در هلند مسئولیت نشریه «حوادر تبعید» ارگان نشراتی انجمن زنان افغان «رابعه بلخی» را به عهده گرفت.

وی از سال ۱۳۵۰ به سرودن شعر آغاز کرد و شعرهایش از سال ۱۳۵۳ در نشریه‌های داخل و خارج کشور به چاپ رسیده‌اند. مجموعه شعرهایش عبارتند از: «طلوع سبز» سال ۱۳۶۵؛ «تداوم فریاد» سال ۱۳۷۰؛ «روی تقویم تمام سال» و دو مجموعه مشترک با ثریا واحدی به چاپ رسانده است؛ یکی در ویرجینیای امریکا، سال ۱۹۹۶م و دیگری «سنگ‌ها و آینه‌ها» سال ۱۳۷۶ در پیشاور.

صراحت روشنی در سن چهل و شش سالگی ۳۱ سرطان ۱۳۸۳ هـ. ش. بر اثر بیماری سرطان مغز، چشم از این جهان فرو بست. (عطا، ۱۳۶۵: ۲۲۹، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۲۴، نعمت حسینی، ۱۲/2008/http://database-aryana-encyclopaedia.blogspot.com/)

لیلا کاویان

سال ۱۳۲۹ هـ. ش. در کابل به دنیا آمد. دوره مکتب را در لیسه رابعه بلخی به پایان برد و وارد دانشگاه علوم پزشکی شد. بعد این رشته را رها کرده تربیه معلم خواند. سال ۱۳۵۱ درسش را تمام کرده مدتی در کابل آموزگاری کرد. سال ۱۳۵۴ با هم‌رزم خود داوود کاویان ازدواج کرد. سال ۱۳۶۱ منشی بخش ادبیات کودک اتحادیه نویسندگان جمهوری دموکراتیک افغانستان و بعد مدیر مجله «زنان» شد. وی در نوجوانی به ادبیات علاقه پیدا کرد و شعر می‌گفت. در سال‌های ناپسامانی سیاسی افغانستان کشور را ترک کرده به آلمان پناهنده شد و در سال ۱۳۷۶ هـ. ش. بدرود حیات گفت. (عطا، ۱۳۶۵: ۲۲۱، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۷۴، http://hindukosh.com).

لیلا یلدا

در سال ۱۲۴۳ هـ. ش. در کابل به دنیا آمد و به زبان فارسی و پشتو شعر گفته است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۶۷، http://shereafghani.blogfa.com).

لیمه افشید

سال ۱۳۷۵ ه.ش. در کاپیسا متولد شد. آموزش ابتدایی را در مکتب بی بی سروری سنگری به پایان برد. سال ۱۳۹۳ ه.ش. از دانشکده خبرنگاری دانشگاه کابل فارغ شد. وی در روزنامه هشت صبح گزارشگری و ویراستاری می‌کند. از کودکی به شعر علاقه مند بود و چند سالی است که شعر را جدی گرفته است و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (لیمه افشید، ارتباط شخصی، ۲۶ دلو ۱۳۹۸).

لیمه ولی

سال ۱۳۷۳ ه.ش. در مزارشرف متولد شد. تا چهار سالگی در افغانستان بود و بعد به همراه خانواده کشور را ترک کرده به هلند پناهنده شد. در اوایل دهه هشتاد به شعر روی آورده شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (<http://www.ariaye.com/dari>).

ماه

این شاعر در اواخر قرن نهم در شهر هرات زندگی می‌کرد. منجم بود و در این علم نیز شهرت داشت. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۶۲، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۹۵).

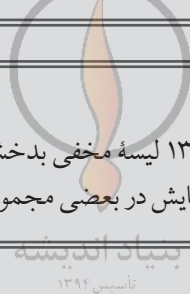

ماهرخ نیاز

سال ۱۳۳۵ ه.ش. در سرخ‌رود ننگرهار به دنیا آمد. سال ۱۳۵۲ آموزشش را در لیسه عایشه درانی تمام کرد. دانشگاه را در رشته ادبیات به پایان رساند و در رادیو و تلویزیون افغانستان کار کرد. سال ۱۳۶۰ افغانستان را ترک کرد و اول به آلمان رفت و بعد به امریکا اقامت گزید. مجموعه شعرش به نام «نیسان ارغوانی» سال ۱۳۷۶ در پيشاور به چاپ رسیده است. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۲۰، <http://www.ariaye.com>).

محبوبه فضلی

سال ۱۳۴۹ ه.ش. در فیض آباد بدخشان به دنیا آمد. سال ۱۳۶۶ لیسه مخفی بدخشی را تمام کرده، وارد دانشگاه کابل شد و رشته ژورنالیزم را به پایان برد. وی در دوره لیسه به شعر علاقه پیدا کرد و شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۹۸).

بیتاد اندیشه
تاسیس ۱۳۹۱

محبوبه نیکبخت

سال ۱۳۳۸ ه.ش. در دروازه لاهوری کابل چشم به جهان گشود. پدرش که در خانه‌اش محفل شعرخوانی برپا می‌کرد در تحصیل وی کوشید. آموزش را به مکتب حادثه هروی شروع کرد و در لیسه عایشه درانی به پایان برد. بعد از ختم صنف چهاردهم، مشغول معلمی شد. در جوانی به شعر علاقه پیدا کرد. وی در سال‌های جنگ کشور را ترک کرد و به کانادا پناهنده شد (<https://www.ariaye.com/dari/2/shaeran/mahboba.html>).

محبوب

در نیمه اول قرن سیزدهم در هرات به دنیا آمد و دختر سکندر خان نظام الدوله بود. نزد برادرش علی قلی خان نظام الدوله که خود شاعر بود، تعلیم دید و از جوانی به سرودن شعر آغاز کرد و «محبوب» تخلص می‌کرد. وی با مرد تندخو و بدرفتار ازدواج کرد و پس از مدتی در سنه ۱۲۶۴ ه. ش. چشم از جهان فرو بست. (عطا، ۱۳۶۵: ۸۸، رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۲۶، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۵۴).

محبوبه هروی

در یکم جدی ۱۲۸۵ ه. ش. در بادغیس متولد شد و بیشتر عمرش را در هرات زندگی کرد. پدرش منشی ابوالقاسم پسر عصمت‌الله خان جمشیدی، شخصیت فرهنگ‌دوست و دانشمند بود. بنابر قول خودش و دیگران، او با الهام از شعرهای حورالنسا مستوره غوری به سرودن پرداخت. محبوبه در آغاز تمایل به ازدواج نداشت، ولی در اواخر عمر پدرش و به اصرار وی با میرزا غلام‌جان ننگرهای ازدواج کرد و با این‌که شوهرش او را مقید و در بند خانه کرده بود، ولی توانست با شاعران دیگر ارتباط بگیرد و در محافل شرکت کند و با مخفی

بدخشی نامه‌نگاری داشته باشد.

وی روز سه‌شنبه ۳۰ حوت ۱۳۴۵ ه. ش. درگذشت. دیوانی از او به جا مانده است که دارای سه صد هزار بیت است و سال ۱۳۴۷ توسط محمدعلم غواص به چاپ رسیده است. (عطا، ۱۳۶۵: ۹۶، رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۲۶، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۵۶).

مخفی بدخشی

در نیمه دوم قرن گذشته (۱۲۵۵ ه. ش) در فیض‌آباد بدخشان متولد شد. پدرش میر محمودشاه بدخشی از اعقاب امیران بدخشان و مرد فاضل و هنردوست بود. تحصیلات ابتدایی را نزد پدر آموخت و بعد به فراگیری ادبیات و علوم دینی پرداخت. در نوجوانی به شعر روی آورد و به زودی در عرصه شعر صاحب نام شد. مخفی در حومه غربی فیض‌آباد در محله‌ای به نام «قره‌کوزی» زندگی می‌کرد و در همان‌جا (سال ۱۳۴۲ ه. ش) بدرود حیات گفت. (عطا، ۱۳۶۵: ۹۲، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۴۸).

بنیاد اندیشه

مریم احمدی

سال ۱۳۶۲ ه. ش. در تهران متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش با گرایش علوم تجربی به پایان رساند. در دانشگاه پیام نور به مدت یک سال مدیریت بازرگانی خواند، ولی بنابر دلایلی ادامه نداد. از سال ۷۷ و ۷۸ به شعر علاقه پیدا کرد و بعدها با آشنا شدن با حلقه‌های فرهنگی افغانستانی و ایرانی شعر را جدی گرفت. چند سال یکی از اعضای خانه ادبیات و عضو هیأت مدیره‌اش بود. مجموعه شعرش به نام «سرمه در فنجان» در سال ۱۳۹۵ ه. ش. توسط انتشارات تاک در کابل به چاپ رسیده است. وی سال ۱۳۹۳ ه. ش. ایران را ترک کرده به کشور سوئد پناهنده شد. (مریم احمدی، ارتباط شخصی، ۲۹ دلو ۱۳۹۸).

مریم ترکمنی

سال ۱۳۵۹ هـ.ش. در مشهد متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان شهر به پایان برد. اوایل دهه هشتاد به شعر روی آورد. از وی شعرهایی در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده است. وی اوایل دهه نود ازدواج کرده، به اروپا کوچید. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۶۵).

مریم کنیزک

سال ۱۳۵۷ ق. در قریه کرخ هرات متولد شد. تحصیلات خوبی داشت و فاضل و شاعر بود و بیشتر حمد و نعت می‌سرود. از وی دیوانی به جا مانده که به چاپ نرسیده است. کنیزک در سال ۱۳۰۸ ق. دیده از جهان فرو بست. (رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۴۱، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۸۲).

مریم محمود

سال ۱۳۴۸ هـ.ش. در کابل متولد شد. مکتب و دانشگاه را به زبان فرانسه در کابل به پایان برد. سال ۱۳۷۱ هـ.ش. افغانستان را ترک کرده به هندوستان و سپس به اروپا رفت و به کشور بلژیک پناهنده شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۹۶، <https://ghazaltoday.wordpress.com>).

مریم میترا

سال ۱۳۷۱ هـ.خ. در کابل به دنیا آمد. مدرک کارشناسی اش را در رشته خبرنگاری و ارتباطات به دست آورد. در افغانستان رشته ژورنالیزم و ارتباطات را تدریس کرده است. از سال ۲۰۱۵ میلادی بدین سو ساکن کشور آلمان است. او با تعدادی از رسانه‌ها و پروژه‌های خبرنگاری و نویسندگی در آلمان نیز همکاری داشته است. از وی تا کنون یک مجموعه شعر به نام «زندگی در حاشیه» از سوی انجمن خراسانی، تابستان ۱۳۹۲، در کابل منتشر شده است. (<http://www.kulturtuer.net/fa/author> and <https://mandegardaily.com>).

بنیاد اندیشه
تاسیس ۱۳۹۱

مژگان ساغر شفا

در کابل زاده شد. دوره ابتدایی را در مکتب محمود هوتکی و دوره عالی را در لیسه اعتبارخانه به پایان برد. پس از روی کار آمدن طالبان در کشور، در سال ۲۰۰۰ م. راه مهاجرت در پیش گرفت و در کشور آلمان پناهنده شد. در آنجا تحصیلات عالی اش را در رشته تربیت کودک ادامه داد و سال ۲۰۰۹ م. فارغ شد. پس از فراغت تا کنون در یک مکتب ابتدایی مشغول تدریس است. شعرهای او در مطبوعات داخلی و خارجی به چاپ رسیده‌اند. هم‌چنین مجموعه شعرش به نام «تورا به سجده گل سرخ می‌خوانم» در سال ۱۳۹۳ از سوی انتشارات امیری در کابل به چاپ رسید. به گفته خودش دو مجموعه دیگر نیز آمده چاپ دارد (ساجر، ارتباط شخصی، ۱۷ حمل ۱۳۹۹).

مزگان فرامش

سال ۱۳۶۹ هـ.ش. در شهر هرات متولد شد. دوره ابتدایی را در مکتب ملکه جلالی و دوره لیسسه را در مکتب فتح به پایان برد. سال ۱۳۹۳ مدرک کارشناسی را در رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه هرات به دست آورد. اکنون در حال سپری کردن مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه یزد ایران است. وی در ۱۱ فروردین ماه ۱۳۹۶ با تهماسبی خراسانی، یکی از شاعران جوان کشور ازدواج کرد.

شعر را از سال ۱۳۸۸ بدین سو جدی گرفت و تا کنون از وی سه مجموعه شعر به چاپ رسیده است که عبارتند از: «اندیشه‌های دردآلود» پاییز ۱۳۹۰، هرات؛ «گروه کور» پاییز ۱۳۹۳ و «نئی رنج» تابستان ۱۳۹۶. هم‌چنین «چاردیواری»، گزیده شعرهای محجوبه هروی، بهار ۱۳۹۸، به انتخاب وی به چاپ رسیده‌اند.

جوایز و مقام‌های وی عبارتند از: دریافت مدال دولتی میر غازی بچه‌خان از رئیس جمهور در سال ۱۳۹۴، به دلیل آفرینش‌های ادبی و فعالیت‌های فرهنگی؛ برگزیده شدن کتاب «گروه کور» در جشنواره کلک زرین از سوی وزارت اطلاعات و فرهنگ، ۱۳۹۴؛ برگزیده کنگره شعر «واژه‌های تشنه» ۱۳۹۴؛ برگزیده به عنوان یکی از ده شاعر برتر ده سال اخیر کشور، از سوی اتحادیه نویسندگان افغانستان، ۱۳۹۵؛ برگزیده «جشنواره نوروزی» ۱۳۹۷؛ برگزیده جشنواره «خاطره‌نویسی» از سوی روزنامه راه مدنیت، ۱۳۹۷؛ برگزیده «جشنواره گل سرخ»، ۱۳۹۸؛ برگزیده «جایزه قند پارسی»، چهارمین همایش بزرگ فارسی‌زبانان در لندن، ۲۴ فروردی ۲۰۱۹ م؛ احراز مقام نخست دومین دور جشنواره شعر «از نیستان»، بلخ، ۱۳۹۸ هـ.ش (فرامش، ارتباط شخصی، قوس ۱۳۸۹).

مستوره افغان

سال ۱۲۸۷ هـ.ش. در شهر کابل به دنیا آمد. نام اصلی اش زبیده بود. در دوران مکتب بیمار و در خانه بستری شد. وی در هنگام استراحت بیماری به مطالعه ادبیات فارسی پرداخت و تحت تأثیر قرار گرفت و به شعر روی آورد. سال ۱۳۰۲ هـ.ش. ازدواج کرد و بعد از چهار سال دوباره بیماری اش شدید شد و او را به کلی از پا انداخت. (عطا، ۱۳۶۵: ۱۱۱، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۳۴).

مستوره غوری

حورالنسا مستوره غوری فرزند میر سید اعظم غوری، در ۱۲۱۱ هـ.ش. در قریه «پرچمن» غور زاده شد. وی خواهرزاده و مرید «مولوی غوث محمد جان لاشی» است و در عصر این سالک طریقت نقشبندیه می‌زیست. مولوی لاشی که از دودمان شاه امان‌الله بود، در بین سال‌های ۱۲۸۵ تا ۱۳۳۵ هـ.ش. زیسته است.

مستوره تا پایان عمر خود در غور زیست و هیچ‌گاه ازدواج نکرد. او در اوج جوانی خویش، در ۱۲۴۵ هـ.ش. به گونه مرموز درگذشت و در زادگاه خود در دامنه کوه «زور» به خاک سپرده شد. دیوانی به نام «تحفة العاشقین و مفرح المسلمین» از وی به جا مانده که حاوی ۳۵۰۰ بیت است. (عطا، ۱۳۶۵: ۸۰، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۵۰، رحمانی، ۱۳۹۴: ۱۳۶).

مسعوده افضلی

سال ۱۳۶۱ هـ.ش. در شهر کابل به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در تاجیکستان به پایان برد. در دانشگاه پرستون کشور پاکستان دو رشته تجارت و روزنامه‌نگاری را خواند. وی در دهه هشتاد به شعر علاقه پیدا کرد و جدی گرفت. شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۲۷).

مشتری دانش

در شهر فیض آباد بدخشان به دنیا آمد. مکتب را در زادگاهش به پایان برد. سال ۱۳۸۶ ه.ش. وارد دانشگاه کابل شد و از رشته زبان و ادبیات فارسی سند فراغت گرفت. به آموزگاری در بدخشان پرداخت و از سال ۱۳۸۰ به این سوی شعر می‌گوید. شعرهایش در بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۴۷).

مشعل سلیمی

سال ۱۳۵۷ ه.ش. در شغنان بدخشان متولد شد. سال ۱۳۷۷ ه.ش. از لیسه حضرت زیباک فارغ شد. وی شعر را از نوجوانی آغاز کرده است. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۳۹).

معصومه

معصومه دختر سید محمد عمر بدخشی مشهور به کاشانی است. این بانو با این‌که به مسائل عروض، سواد و تکنیک شعری ورود چندانی نداشت، ولی شعرهای زیبایی از وی به جا مانده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۷۹).

معصومه احمدی

سال ۱۳۶۰ ه.ش. در منطقه جنگان ولایت دایکندی متولد شد. سه سال داشت که خانواده‌اش به ایران مهاجرت کرد و در تهران اقامت گزید. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در تهران گذراند. بعد از ورود به دانشگاه در رشته علوم اجتماعی گرایش تعاون و رفاه، ساکن مشهد شد. فعالیت‌های ادبی، به خصوص شعر را از سال ۱۳۸۰ به طور جدی دنبال کرد. مجموعه شعرهایش عبارتند از: «تردید در دقیقه یکم»، کابل، مرکز تعاون، ۱۳۸۲؛ «شکل هندسی تو»، تهران، عرفان، ۱۳۸۶. وی اکنون ازدواج کرده است و در سمنان ایران زندگی می‌کند. (معصومه احمدی، ارتباط شخصی، دلو ۱۳۹۸).

معصومه صابری

سال ۱۳۶۰ ه.ش. در بامیان به دنیا آمد. هنوز کودک بود که خانواده‌اش به خاطر نابسامانی و جنگ در کشور مهاجر شد و در مشهد ایران اقامت گزید. وی آموزش ابتدایی و متوسطه را در مشهد به پایان برد و دهه هشتاد به حلقه‌های فرهنگی مهاجران آشنا شد و شعر را جدی گرفت. شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. یک مجموعه شعر از وی به نام «دو ماه در خسوف» سال ۱۳۸۶ ه.ش. به چاپ رسیده است. (صابری، ارتباط شخصی، زمستان ۱۳۹۸).

معصومه صادقی

سال ۱۳۶۴ ه.ش. در لعل ولایت غور متولد شد. خانواده‌اش به خاطر نابسامانی و جنگ در کشور به ایران مهاجرت کرد و در مشهد اقامت گزید. آموزش ابتدایی و متوسطه را در مشهد فرا گرفت. اوایل دهه هشتاد با حلقه‌های فرهنگی مهاجران آشنا شد و به شعر روی آورد. شعرهایش در مطبوعات مهاجرت به چاپ رسیده‌اند.

معصومه عطایی

سال ۱۳۷۷ هـ.ش. در بلخ به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. سال ۱۳۹۵ هـ.ش. وارد دانشگاه بلخ شد و در رشته زبان و ادبیات فارسی مشغول تحصیل است. مدتی است که شعر می‌گوید و به ادبیات علاقه پیدا کرده است. (عطایی، ارتباط شخصی، ۷ حوت ۱۳۹۸).

منصوره خلیلی

سال ۱۳۶۳ در شهر مشهد متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. رشته نرم‌افزار را در دانشگاه فنی حرفه‌ای الزهرای مشهد ادامه داد. از سال ۱۳۹۰ بسته و گریخته وارد عرصه ادبیات شد و از سال ۱۳۹۲ به جلسات شعری شرکت کرد و شعر را جدی گرفت. وی در حال حاضر در مشهد زندگی می‌کند (خلیلی، ارتباط شخصی، ۱۴ حمل ۱۳۹۹).

مهتاب ساحل

در ۲۶ دلو ۱۳۶۹ هـ.ش. در کابل متولد شد. هنوز کودک بود که خانواده‌اش به خاطر جنگ‌های کابل، به زادگاهشان در قریه برجگی ولسوالی ناهور غزنی کوچید. آموزش را به شکل سنتی در مسجد قریه آغاز کرد و تا زمان سقوط طالبان به غزنی ماند.

پس از سقوط طالبان دوباره به کابل برگشت و آموزش‌های ابتدایی و لیسه را علی‌رغم مخالفت خانواده‌اش به پایان برد و هم‌زمان با بعضی از رسانه‌ها نیز فعالیت کرد. در یکی از دانشگاه‌های خصوصی کابل در رشته حقوق درس خواند. در سال‌های دانشگاه به شعر روی آورد. سال ۱۳۹۶ فوق لیسانس را در رشته جزا و جرم‌شناسی گرفت.

از وی مجموعه شعرهای «لاله‌ها لب‌های مجروح من‌اند» سال ۱۳۹۲ و «سوره گیسو» سال ۱۳۹۶، به چاپ رسیده‌اند. وی تا کنون جوایزی را در زمینه شعر به دست آورده است: دو نوبت جایزه شعر کلاسیک جشنواره قند پارسی از سوی خانه ادبیات افغانستان؛ کلک زرین، جایزه وزارت اطلاعات و فرهنگ افغانستان و جایزه شاعر براننده از جشنواره شعر و نقاشی صلح (ساحل، ارتباط شخصی، تاریخ ۵ حوت ۱۳۹۸).

بنیاد اندیشه
تاسیس ۱۳۹۱

مهرانگیز ساحل

سال ۱۳۴۷ هـ.ش. در مزارشریف به دنیا آمد. سال ۱۳۶۸ از لیسه عالی سلطان رضیه مزارشریف فارغ‌التحصیل شد. سال ۱۳۷۲ به همراه خانواده کشور را ترک کرد و به آلمان پناهنده شد. اولین مجموعه شعرش «فریادهای خاموش» است. (database-aryana-encyclopaedia).

مهری

در نیمه اول قرن نهم در هرات به دنیا آمد و در همان جا نیز وفات کرد. نام اصلی اش مهرالنسا بود و اغلب مهری تخلص می کرد. همسر وی خواجه عبدالعزیز پزشک شاهرخ میرزا پسر امیر تیمور گورکانی بود. مهری شوهر پیرش را دوست نداشت و دلباخته مسعود ترخان خواهرزاده گوهرشاد بیگم بود. مهری خیلی ظریف و شوخ و از زنان فاضل و شیرین سخن زمان خود به شمار می رفت و مورد علاقه گوهرشاد بیگم بود و همواره از جانب وی مورد تشویق قرار می گرفت. (عطا، ۱۳۶۵: ۳۳، میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۰۰، رحمانی، ۱۳۸۳: ۵۷).

مهری کبیری

سال ۱۳۵۸ ه.ش. در ناحیه خیرخانه شهر کابل چشم به جهان گشود. دوره ابتدایی و متوسطه را در کابل در مکتب «بی بی حوا» خواند. به خاطر سقوط کابل به دست طالبان، آواره دیار غربت شد. دوره لیسه را در پاکستان به پایان برد. پس از سقوط طالبان دوباره به کابل برگشت و در سال ۱۳۸۳ شامل دارالمعلمین سید جمال‌الدین شد و رشته ریاضی را تا سطح چهارده خواند. سال ۱۳۹۱ رشته ادبیات دری را در دارالمعلمین «کهکشان نور» تا سطح چهارده و ادامه این رشته را در دانشگاه «ادراک» خواند و سند لیسانس خود را به دست آورد. وی اکنون مشغول فراگیری کارشناسی ارشد است و در کنارش معلمی می کند. آثار شعری وی عبارتند از: «دریچه امید»، «در حسرت موج»، «تنیده‌های خیال» و «سرد است آفتاب» (کبیری، ارتباط شخصی، ۱۵ حوت ۱۳۹۸).

مینا نصر

در شهر قم متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان جا به پایان برد و در دانشگاه رشته الهیات خواند. وی در دهه هفتاد به ادبیات و شعر روی آورد و بیشتر شعر نو کار می کند. نصر از جمله نخستین زنان مهاجرت است که شعر کار کرده است و در جشنواره‌های مختلفی از قبیل: شعر جوان، طوبی و حوزه هنری برگزیده شده است. از وی تا کنون دو مجموعه شعر به نام‌های «اتفاق گل‌دان‌ها» و «زنی در سایه‌ام» منتشر شده است. (<https://www.facebook.com/Afghanwomenofprominence>).

مینا کشورکمال

سال ۱۳۳۴ ه.ش. در کابل متولد شد. در سال‌های دانشگاه به فعالیت‌های سیاسی روی آورد و دانشگاه را ترک کرد و فعالیت‌های سیاسی‌اش را در مقابل حزب خلق و پرچم آغاز کرد. سال ۱۳۶۰ مجله «پیام زن» را منتشر کرد که ارگان نشراتی «راوا» جمعیت انقلابی زنان افغانستان بود. وی در ۱۵ دلو ۱۳۶۵ در کوئته پاکستان همراه دو هم‌رزمش ترور شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۱۳، <http://www.rawa.org/meena>).

ناجیه حنیفی

سال ۱۳۵۵ ه.ش. در کابل به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان جا به پایان برد. رشته مهندسی را در دانشگاه بلخ خواند و لیسانس گرفت. از دوره مکتب تا دوره دانشجویی با رادیوی بلخ همکاری قلمی داشت و بعد گرداننده و گوینده تلویزیون بلخ شد. وی مدتی با روزنامه بیدار نیز همکاری قلمی داشت و بعد به کابل کوچید. از جوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده‌اند. (خلیق، ۱۳۸۷: ۶۰۳).

ناجیه کریم

سال ۱۳۳۳ ه.ش. در کابل متولد شد. پدرش محمدکریم کابلی شاعر بود. در لیسه زرغونه کابل درس خواند و لیسانس و فوق لیسانس را در رشته علوم تغذیه در امراض از دانشگاه اوهایو گرفت و در امریکا زندگی می‌کند. مجموعه‌های شعری وی به نام‌های «نوی بینویان» سال ۱۳۸۰؛ «باغستان داغداران»؛ «سپهر سیمایی» سال ۱۳۹۷؛ «نوی دل» و «نوی نی» منتشر شده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۸۴، <https://www.ariaye.com>).

نادیا انجمن

نادیا در ۶ جدی ۱۳۵۹ ه.ش در هرات زاده شد. از پانزده سالگی به سرودن شعر آغاز کرد، اما در زمان تسلط طالبان در خانه درس می‌خواند و مخفیانه به جلسه‌های شعر شرکت می‌کرد. با سقوط طالبان در سال ۲۰۰۱ میلادی، نادیا انجمن هم به ادامه تحصیل در مدرسه پرداخت و بعد وارد دانشگاه هرات شد و در دانشکده ادبیات و علوم انسانی به تحصیل پرداخت و با یکی از کارمندان دانشکده ادبیات ازدواج کرد. این شاعر جوان سرانجام در ۱۵ عقرب ۱۳۸۴ ه.ش توسط شوهرش به قتل رسید و مجموعه شعرش به نام «گل دودی» بعد از مرگش چاپ شد.

نادیه فضل

نادیه فضل، سال ۱۳۴۵ ه.ش. در کابل متولد شد. پس از اتمام دوره مکتب وارد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه کابل شد، اما قبل از پایان یافتن دانشگاه مهاجرت کرد و سال ۱۳۶۴ ه.ش. به کشور آلمان پناهنده شد. از او مجموعه‌های شعری «پرنیان خیال» سال ۱۳۷۷؛ «ابرها بر شانه» سال ۱۳۹۱ و «جوانه‌های سبز غزل» سال ۲۰۰۶ م به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۶۰، <https://shahrgon.com>).

نادیه نایل

سال ۱۳۷۳ ه.ش. در شهر فیض آباد بدخشان به دنیا آمد. مکتب را در زادگاهش تمام کرد و رشته روزنامه‌نگاری را در دانشگاه فیض آباد خواند. وی از کودکی به شعر علاقه داشت و در نوجوانی و جوانی جدی گرفت. مجموعه شعرش به نام «مادر» در بدخشان منتشر شده است. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۱۴۹).

نازی شریفی

حمل ۱۳۶۵ ه.ش. در تخار به دنیا آمد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در افغانستان و ایران به پایان برد. از تربیه معلم فیض آباد سند فراغت دریافت کرد. وی سال ۱۳۷۷ به شکل جدی به شعر روی آورد. از او مجموعه‌های شعری «اگر زمستان نمی‌شد» سال ۱۳۹۷ و «وزنی با جنازه ایستاده سخن می‌گوید» سال ۱۳۹۲ به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۲۹).

ناهید بشردوست

سال ۱۳۴۴ ه.ش. در کابل متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در مکتب بی بی مهر و لیسۀ آریانا به پایان برد. از سال ۱۳۶۳ تا سال ۱۳۵۹ ه.ش. در دانشگاه رشته زمین شناسی را خواند و بعد به خبرنگاری روی آورد. از ناهید بشردوست مجموعه های «آغاز دیگر» سال ۱۳۹۷؛ «پیامبر مهر» سال ۱۳۸۳؛ «شب های پرستاره» سال ۱۳۸۵ و «مرمر خیال» به چاپ رسیده اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۵۰).

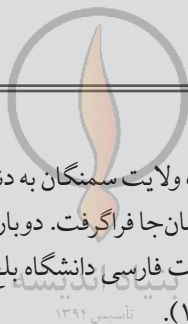
نیتون رئوفی

سال ۱۳۵۱ ه.ش. در کابل متولد شد. آموزش های ابتدایی و متوسطه را در کابل به پایان برد و در دانشگاه پزشکی خواند. سال ۱۳۶۵ به فعالیت های ادبی روی آورد و مسئول بخش کانون ادبی طب کابل شد. وی بعدها کشور را ترک کرده به امریکا پناهنده شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۰۲).

نرگس حسینی

سال ۱۳۷۳ ه.خ. در شهر مشهد متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد. وی لیسانس علوم سیاسی دارد. از سال ۱۳۹۴ به بعد شعر را جدی گرفته است و شعرهایش در مطبوعات به چاپ رسیده اند. وی اکنون در ترکیه زندگی می کند (حسینی، ارتباط شخصی، ۱۴ حمل ۱۳۹۹).

نرگس سادات

سال ۱۳۷۸ ه.ش. در دره صوف ولایت سمنگان به دنیا آمد. کودک بود که به همراه خانواده در مشهد مهاجرت کرد و آموزش های ابتدایی را همان جا فراگرفت. دوباره به وطن برگشت و لیسه را در یلمرب مزارشریف به پایان برد و وارد دانشکده زبان و ادبیات فارسی دانشگاه بلخ شد. از سال ۱۳۹۷ به این سو شعر می گوید. (سادات، ارتباط شخصی، ۷ حوت ۱۳۹۸). (تأسیس ۱۳۹۱)

نظیفه صمیمی

سال ۱۳۵۸ ه.ش. در قندهار به دنیا آمد. در کودکی همراه خانواده به مشهد مهاجرت کرد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در همان جا به پایان برد. دهه هشتاد با حلقه های فرهنگی مهاجران آشنا شد و به شعر روی آورد. شعرهایش در مطبوعات و بعضی مجموعه ها به چاپ رسیده اند. وی اواخر دهه هشتاد ازدواج کرد و به سمت غرب کوچید (سجادی، ۱۳۸۴: ۳۲).

نظیفه یعقوبی ویرا

در کابل متولد شد. دورهٔ مکتب را در لیسهٔ آمنه فدوی و عایشه درانی به پایان برد. در دانشگاه کابل حقوق و علوم سیاسی خواند و مدتی نیز در انجمن حقوق دانان کشور کار کرد. وی در روزهای جنگ‌های خانمان سوز کشور ترک وطن کرد و سال ۱۹۹۲ میلادی به کشور آلمان پناهنده شد. ویرا از سال ۲۰۰۵ م. به این سو به شعر روی آورده است و موسیقی نیز کار می‌کند.

نفیسه ازهر

تاریخ تولد نفیسه ازهر مشخص نیست. وی تحصیلات عالی را در کابل گذراند و کارشناسی ارشد را در رشتهٔ تاریخ و حقوق از روسیه گرفت. پس از پایان تحصیلات در آکادمی علوم مشغول به کار شد. اولین شعر وی در سال ۱۳۶۰ در کابل به چاپ رسید. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۳۱).

نفیسه خوشنصیب

سال ۱۳۴۸ ه.ش. در شهر مزارشریف متولد شد. آموزش ابتدایی و متوسطه را در مکتب روشانهٔ بلخی ولایت بلخ و لیسهٔ سوریای کابل به پایان برد و لیسانس را در دانشگاه کابل خواند. وی بعد از آن به تدریس در دانشگاه بلخ مشغول شد. وی در قالب کلاسیک شعر گفته است و نوشته‌هایش بیشتر بار طنز دارد. از او آثار ذیل تا کنون به چاپ رسیده‌اند: «دریچهٔ دل» (شعر)، «از سجده تا معراج»؛ «کمان رستم» (مجموعه شعر و ترانه برای اطفال)؛ «بتاب بتاب آفتاب»؛ (مجموعهٔ مشترک شعر و ترانه برای اطفال)؛ «خورشید» (شعر کودک)؛ «پرندۀ کوچک» (شعر کودک)؛ «تولد پروانه»؛ «خواهش دریا شدن» (مجموعه غزل و نیمایی) ۱۳۹۶؛ «خورشید»؛ «مجموعهٔ صد غزل»؛ «در بستر ستاره» ۱۳۸۸؛ «مجموعهٔ صد غزل» سال ۱۳۹۷؛ «ملودی دریا» (مجموعه رباعی، دوبیتی و سه‌گانی) ۱۳۹۷؛ «نیلوفر آبی» (غزل و نیمایی) ۱۳۹۶ و مجموعهٔ هفده جلدی «ماهک» (شعر کودک). (خلیق، ۱۳۸۷: ۵۷۳. <http://amusaana.com/product>).

نیلاب پژواک

سال ۱۳۵۰ ه.ش. در کابل متولد شد. تحصیلات ابتدایی را در لیسهٔ ملالی به پایان برد و در دانشگاه دهلی هند رشتهٔ علوم سیاسی خواند. وی در سال‌های بعد کشور را ترک کرده به امریکا پناهنده شد و در ایالت ویرجینیا اقامت گزید. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۶۳، وبسایت پروین پژواک، دیده‌شده: زمستان ۱۳۹۸).

نیلاب موج‌سلام

به نمایهٔ داستان‌نویسان مراجعه کنید.

نیلوفر ظهوری

تابستان ۱۳۵۳ هـ.ش. در کوکچه به دنیا آمد. سال ۱۳۷۰ هـ.ش. از لیسه فردوسی کابل فارغ شد. در سال‌های جنگ‌های داخلی از کشور مهاجرت کرد و دانشگاه را در رشته روان‌شناسی کودک در هامبورگ آلمان به پایان برد. وی در جوانی به شعر روی آورد و شعرهایش در بعضی از مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. (صدیقی لعل‌زاد، ۱۳۹۲: ۶۳).

هدا خموش

هدا فرزند غلام‌سرور در سال ۱۳۷۵ هـ.ش. در شهر اصفهان ایران به دنیا آمد. دوره ابتدایی و دبیرستان را در زادگاهش به پایان برد. بعد از دوازده سال مهاجرت به کشور برگشت. رشته زبان و ادبیات فارسی را در تعلیم و تربیه سید جمال‌الدین افغانی به پایان برد. در دوران دانشجویی با رسانه‌ها و نهادهای فرهنگی همکاری کرد و کم‌کم به ادبیات علاقه پیدا کرد و به شعر روی آورد. اولین مجموعه‌اش با نام «می‌بوسمت» سال ۱۳۹۷ هـ.ش. در کابل به چاپ رسید.

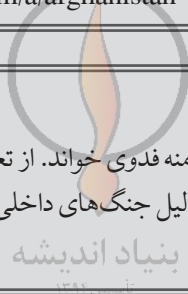

هما طرزی

سال ۱۳۲۹ هـ.ش. در کابل به دنیا آمد. مکتب را در کابل خواند، در سال ۱۳۴۸ وارد دانشگاه شد و سال ۱۳۵۲ در رشته زبان انگلیسی از دانشگاه کابل فارغ شد. برای مقطع کارشناسی ارشد و دکتری به تهران رفت، به خاطر وقوع انقلاب اسلامی ایران و نابسامانی سیاسی افغانستان تحصیلاتش را نیمه‌تمام گذاشته، ترک وطن کرد و سال ۱۳۵۶ به امریکا اقامت گزید. از کودکی به سرایش شعر علاقه داشت و شعرهایش در نشریات معتبر افغانستان و ایران مثل پشتون ژغ، میرمن، ژوندون، اردو، کاروان، سخن، یغما، و اطلاعات هفتگی به چاپ رسیده‌اند. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۳۳، <https://www.darivoa.com/a/afghanistan-arts>)

هما ولی

سال ۱۳۵۰ هـ.ش. در کابل متولد شد. دوره مکتب را در لیسه آمنه فدوی خواند. از تعلیم و تربیه سید جمال‌الدین افغانی فارغ شد. سال ۱۳۷۰ معلم لیسه مسلکی زنان شد و سال بعد دانشگاه رفت. وی به دلیل جنگ‌های داخلی افغانستان را ترک کرد و ابتدا به پاکستان و سپس به آلمان پناهنده شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۲۴۰).

بنیاد اندیشه

هما محتسب‌زاده

سال ۱۳۳۰ هـ.ش. در هرات متولد شد. از سال ۱۳۵۰ فعالیت شعری‌اش را شروع کرد و با روزنامه اتفاق اسلام همکاری داشت. بعد هرات را ترک کرده به کابل اقامت گزید. لیسانس را در رشته ادبیات و علوم بشری از دانشگاه کابل گرفت و مدتی در یکی از لیسه‌های کابل معلمی کرد. محتسب‌زاده در سال‌های جنگ ترک وطن کرد و به کشور آلمان پناهنده شد. از او مجموعه شعر «کومه در کولاک» سال ۱۳۸۵ منتشر شد. (میرشاهی، ۱۳۸۳: ۱۹).

یکتا احمدی

در ۱۳۷۴/۷/۲۲ ه.ش. در شهر مشهد متولد شد و سال ۱۳۸۱ به وطن/ شهر هرات بازگشت. دورهٔ مکتب را در لیسهٔ خصوصی توحید به پایان برد. دو سال در دانشگاه هرات در رشتهٔ ادبیات فارسی درس خواند و بعد انصراف داد. در پانزده سالگی وارد انجمن ادبی هرات شد و شعر را جدی گرفت. شعرهای وی در رسانه‌ها و بعضی مجموعه‌ها به چاپ رسیده‌اند. در سال ۱۳۹۶ شهر و دیار خود را ترک کرد و به کشور آلمان پناهنده شد.

شاعرانی که زندگی نامهٔشان به دست نیامد:

آرزو جعفری، آسیه پناهی، آصفه احسان روحانی، بسی گل شریفی، بهشته برین، پیمان خلیق، تمنا توانگر، ثریا پاکزاد، جلیله سلیمی، حبیبه عثمان، حکیمه عارفی، حمیرا ملکیار سلجوقی، حنیفه طاهر، خاطره وندا، ذکیه نوروزی، رابعه غواص صدیقی، ریحانه یوسف، زهرا محمدی، زینت نور، سمیه رامش، سمیه فروتن، سوسن نگاه بکتاش، سیاه‌موی واعظی، شازیہ اشرفی، شبانه استانکزی، شفیقه فیضی، شیما غفوری، شیما مهجور، شیوا پنهان، شیوا واصفی، صالحه عطا صمیم، ظریفه پیرزاد، عابده ارغوان، عالیہ عزیزی، فرح مصطفوی، فرزانه احمدی، فرنگیس سوگند، فریبا فرحت پیام سیفی، کتایون کامگار، کریمه حسینی، کلثوم سادات، لطیفه قادری راسخ، لیزا سروش، لینا نبی‌زاده، مرجان اصغری، مروه سبحان، مریم عظیمی (فروغ)، مریم هاتف، مریم یعقوبی، مزدا مهرگان، معصومه موسوی، مؤمنه نیکخو، نجیبه سمیع، نرگس صابری، نسیمه غریب‌یار غیرت، نیلاب اکبر، نیلوفر نیکسیر، ویدا ساغری، وینوس محمدی باران، الهه ساحل، هدیه ارمغان و هما احدلیان.

منابع

- خلیق، صالح محمد، تاریخ ادبیات بلخ، چاپ اول، کابل: انجمن نویسندگان بلخ، ۱۳۸۷.
- رحمانی، ماگه، پرده‌نشینان سخنگوی (بازنویسی فاطمه صادقی)، چاپ اول، تهران: نشر نگاه معاصر، ۱۳۹۳.
- سجادی، فاطمه، گیسوان گیج، مشهد: ندای سخن، ۱۳۸۴.
- عطا، زنان سخنسرا در پویهٔ ادب دری، کابل: مطبعهٔ دولتی، ۱۳۶۵.
- قوم، عبدالقیوم، مروری بر ادبیات معاصر دری، چاپ ششم، کابل: انتشارات سعید، بهار ۱۳۹۵.
- لعل‌زاد، صدیقی، دوشیزگان چشم نقره‌ای (شعر بانوان بدخشان)، چاپ اول، کابل: بستر ادبی-فرهنگی دریچه، ۱۳۹۲.
- میرشاهی، مسعود، شعر زنان افغانستان، چاپ اول، تهران: شهاب ثاقب، ۱۳۸۳.
- ناصر، انجیلا، تمنای باران، کابل: نشر واژه، ۱۳۹۸.
- ولی نادری، کریمه، در مجمر آوارگی، چاپ اول، هالند: انتشارات شاهنامه، ۱۳۸۳.

بنیاد اندیشه
تأسیس ۱۳۹۲